

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL

MET HET BEKNOPT VERSLAG

AVEC LE COMPTE RENDU ANALYTIQUE

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

woensdag

mercredi

18-07-2001

18-07-2001

18:05 uur

18:05 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het beknopt verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering	1
WETSONTWERPEN EN WETSVOORSTELLEN	1
Wetsontwerp betreffende de anonieme getuigen (1185/1 tot 12)	1
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	1
<i>Sprekers: Fred Erdman, Marc Verwilghen, minister van Justitie</i>	
<i>Bespreking van de artikelen</i>	9
<i>Spreker: Tony Van Parys</i>	
Wetsontwerp tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997, de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en het Wetboek van vennootschappen (1132/1 tot 14)	9
- Wetsvoorstel van de heren Jo Vandeurzen, Stefaan De Clerck en Karel Van Hoorebeke tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997 (689/1 en 2)	9
- Wetsvoorstel van de heren Jo Vandeurzen, Karel Van Hoorebeke en Stefaan De Clerck tot wijziging van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord (701/1)	9
- Wetsvoorstel van de heer Jean-Pierre Grafé tot wijziging van artikel 101, tweede lid, van de faillissementswet van 8 augustus 1997 (735/1 en 2)	9
- Wetsvoorstel van de heren Geert Bourgeois, Karel Van Hoorebeke en Alfons Borginon tot wijziging van de wet van 17 juli 1997 op het gerechtelijk akkoord (1030/1)	9
<i>Algemene bespreking</i>	10
<i>Sprekers: Jo Vandeurzen, Guy Hove, Peter Vanhoutte, Karel Van Hoorebeke, Marc Verwilghen, minister van Justitie</i>	
<i>Bespreking van de artikelen</i>	16

SOMMAIRE

Excusés	1
PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI	1
Projet de loi relatif aux témoins anonymes (1185/1 à 12)	1
<i>Reprise de la discussion générale</i>	1
<i>Orateurs: Fred Erdman, Marc Verwilghen, ministre de la Justice</i>	
<i>Discussion des articles</i>	9
<i>Orateur: Tony Van Parys</i>	
Projet de loi modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites, la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire et le Code des sociétés (1132/1 à 14)	9
- Proposition de loi de MM. Jo Vandeurzen, Stefaan De Clerck et Karel Van Hoorebeke modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites (689/1 et 2)	9
- Proposition de loi de MM. Jo Vandeurzen, Karel Van Hoorebeke et Stefaan De Clerck modifiant la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire (701/1)	9
- Proposition de loi de M. Jean-Pierre Grafé modifiant l'article 101, alinéa 2, de la loi du 8 août 1997 sur les faillites (735/1 et 2)	9
- Proposition de loi de MM. Geert Bourgeois, Karel Van Hoorebeke et Alfons Borginon modifiant la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire (1030/1)	9
<i>Discussion générale</i>	10
<i>Orateurs: Jo Vandeurzen, Guy Hove, Peter Vanhoutte, Karel Van Hoorebeke, Marc Verwilghen, ministre de la Justice</i>	
<i>Discussion des articles</i>	16

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 18 JULI 2001

19:30 uur

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 18 JUILLET 2001

19:30 heures

De vergadering wordt geopend om 19.33 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.
La séance est ouverte à 19.33 heures par M. Herman De Croo, président.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Marc Verwilghen.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.
Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

**Berichten van verhindering
Excusés**

Pierre Chevalier, Simonne Leen, Patrick Moriau, Francis Van den Eynde, wegens ziekte / pour raison de santé;
Corinne De Permentier, wegens beroepsplicht / pour obligations professionnelles;
Pierrette Cahay-André, Jean-Pierre Grafé, met zending buitenslands / en mission à l'étranger;
Zoé Genot, Pierre Lano, Annemie Van de Casteele, buitenslands / à l'étranger;
Stef Goris, Raad van Europa / Conseil de l'Europe.

**Wetsontwerpen en wetsvoorstellen
Projets et propositions de loi**

01 Wetsontwerp betreffende de anonieme getuigen (1185/1 tot 12)

01 Projet de loi relatif aux témoins anonymes (1185/1 à 12)

**Hervatting van de algemene bespreking
Reprise de la discussion générale**

01.01 **Fred Erdman** (SP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, daarnet werd gewezen op de voorgeschiedenis terzake en het is inderdaad zo dat het advies van de Raad van State lang op zich liet wachten.

Ik sluit mij aan bij de felicitaties ten aanzien van de rapporteur en uiteraard ook ten opzichte van de betrokken diensten en wens tevens te onderstrepen dat de minister wel oor had voor vragen en opmerkingen die in de commissie werden geformuleerd.

Er werden in de commissie 57 amendementen ingediend, waarvan een groot deel door de regering, wegens het feit dat heel wat elementen in de oorspronkelijke tekst moesten worden verduidelijkt, gewijzigd, herschreven en eventueel aangepast. Tijdens de bespreking gebruikte ik ten aanzien van de heer Decroly de term "peaufiner", waarmee ik bedoelde dat de tekst moest worden verfijnd teneinde alle garanties in te bouwen.

Collega's, ik wil u niet vervelen met een lezing van de rechtspraak van het Hof van Cassatie, maar ik wil er wel op wijzen dat wij met deze wet een volledig ander systeem verlaten. Nu is de rechter soeverein in zijn beoordeling van getuigenissen waarvan hij zelf de draagwijdte en zelfs de juistheid kan evalueren. Hij moet zich zelfs niet vergewissen van de waarachtigheid of de geloofwaardigheid van de getuige wanneer hij zijn intieme overtuiging vastlegt. Eigenlijk moet hij slechts rekening houden met de wettelijke omschrijving van bewijsvoering in strafzaken en dat is zijn overtuiging op basis van de elementen die voortvloeien uit het dossier en uit de opgenomen getuigenissen.

Zij die menen dat wij voor het eerst worden geconfronteerd met de figuur van de anonieme

getuige moet ik even terechtwijzen want wij kennen dat fenomeen al lang. In de praktijk worden anonieme getuigen inderdaad al lang aangewend als element in de bewijsvoering. Waarom? Als antwoord op deze vraag citeer ik professor De Nauw die reeds in 1985 verklaarde: "Omdat getuigen worden geconfronteerd met bedreigingen van de kant van de verdachte en er wordt op geen mensenleven meer of minder gerekend en gekeken. Ook kan worden gealludeerd op de wijze van afrekening met wat in het milieu onder verraad wordt verstaan. Het geheel uitsluiten van het bewijsmateriaal geput uit anonieme getuigenverklaringen zou een premie zijn op het intimideren van getuigen voor wier veiligheid Justitie niet kan instaan".

U moet mij dus niet komen vertellen dat wij de constructie van de anonieme getuigen nu uitvinden. Men maakt al zeer lang gebruik van anonieme getuigen en in het kader van de toetsing die hier is gebeurd, heeft men herhaaldelijk onderstreept dat met betrekking tot deze anonieme getuigen wel degelijk voorzorgen moeten worden genomen.

U kunt er de rechtsleer op nalezen. Professor Raoul De Clerck onderstreept in zijn standaardboek over het bewijs in strafzaken het volgende punt. Ik citeer: "Tout dépendra concrètement du contrôle de la légalité de la procédure, du respect des droits de la défense et du procès équitable. Le juge d'instruction peut éventuellement être entendu à l'audience sur cette audition de témoins anonymes. Il nous paraît, en tout cas, préférable qu'en pareil cas, le juge d'instruction procède à une audition sans serment".

Dat was de benadering zoals ze tot nu toe bestond.

De leden hebben hier bij herhaling gealludeerd op de benadering van Straatsburg. Ik heb reeds in de commissie gewezen op het feit dat de rechters in Straatsburg toch niet zo streng zijn als men wil doen uitschijnen. Straatsburg zou elke anonieme getuige weren en er in geen geval rekening mee houden. Ik heb een tekst bij me over de beslissing die het Hof in Straatsburg op 4 maart 1998 in een zaak tegen Zwitserland heeft genomen. Ik citeer: "Le fait de préserver l'anonymat de l'agent infiltré au plus haut de la procédure judiciaire ne constitue pas une violation des dispositions si la limitation des droits de la défense en résultant est suffisamment compensée par les procédures suivies par les autorités".

Straatsburg zegt zelf dat we in de procedure dermate garanties moeten inbouwen opdat deze een tegengewicht zouden vormen ten overstaan van die anonieme getuigen.

Mijnheer Decroly, ik denk dat u in de commissie op een bepaald moment naar het arrest Van Mechelen hebt verwezen. Ik alludeer op het arrest van 23 april 1997, waarin het hof duidelijk verklaart dat een veroordeling op basis van anonieme getuigenissen niet in alle gevallen onverenigbaar met de garanties van het verdrag hoeft te zijn. Men grijpt hier opnieuw terug naar het wapen dat de omringende procedures dermate garanties moeten bieden, waardoor men niet alleen op losse beweringen moet steunen.

Dezelfde tendens komen we tegen in de zaak-Kostofski van 20 november 1989. In de zaak-Delta van 19 december 1990 spreekt men zich in dezelfde zin uit. Telkens opnieuw zegt men dat anonieme getuigen mogen worden gebruikt voor zover de procedures de garantie bieden, die wij door het verdrag aan eenieder waarborgen, om een faire beoordeling te verkrijgen.

Ik citeer: "La convention, à l'article 6, 3°, etc., commande d'accorder à l'accusé une occasion adéquate et suffisante de contester un témoignage à charge et d'en interroger l'auteur au moment de la déposition au plus tard".

Dan moet er worden nagetrokken welke garanties dit ontwerp biedt. Mijnheer Decroly, ik heb het u daarstraks tijdens een onderbreking reeds gezegd: vandaag bestaat er een systeem waarbij men enkel voortgaat op inlichtingen uit welingelichte bron. Er zijn mensen die zich niet willen bekend maken omdat er gevaar zou zijn van identificatie. Intussen komen al deze elementen ongecontroleerd in het dossier. Met betrekking tot deze materie heeft men bij gebrek aan een efficiënte tegenspraak door conclusies eigenlijk weinig verweer wanneer de rechter zegt dat hij op basis van de elementen van het dossier de ten laste gelegde feiten als bewezen beschouwt. Er is geen enkele mogelijkheid om daaraan te ontsnappen. Wat heeft men in de voorliggende tekst als betere garantie?

Mijnheer Van Parys, men kan over de weg van het gerechtelijk onderzoek discussiëren. Die is inderdaad niet zo uitdrukkelijk in het eerste ontwerp van de regering opgenomen. Wanneer men nu over volledig anonieme getuigen wil beschikken, moet men daadwerkelijk een gerechtelijk onderzoek instellen. De tussenkomst van een onderzoeksrechter is dus vereist. In de

eerste tekst van de regering was dit niet ingeschreven en kon mogelijk een mini-onderzoek. Sommige leden van de commissie hebben geoordeeld dat dit een bijkomende garantie moest zijn. Als dit wordt beoordeeld in het kader van het terrein dat hier wordt bestreken, waar de mogelijkheid bestaat om volledig anonieme getuigen te gebruiken, dan kan men best in het kader van een gerechtelijk onderzoek werken. Ontegensprekelijk worden de garanties verder uitgebouwd die u moeten indekken ten overstaan van Straatsburg. Men kan daar van gedachten over verschillen, maar de meerderheid in de commissie heeft beslist, en de regering heeft dit aanvaard, dat wanneer men over volledig anonieme getuigen wenst te beschikken, dit moet kunnen gebeuren in het kader van een gerechtelijk onderzoek.

Ik ga niet in op het onderscheid tussen gedeeltelijk anonieme en volledig anonieme getuigen. Het probleem is vooral gesitueerd in de volledig anonieme getuigen. Mijnheer de minister, ik betreur het nog steeds dat er niet werd ingegaan op mijn suggestie om, met betrekking tot politieambtenaren bijvoorbeeld, steeds de gedeeltelijke anonimiteit toe te passen en nooit hun privé-adres te vermelden. Dit zou een betere waarborg zijn geweest, want men komt in de praktijk toch noodzakelijkerwijze tot de toepassing van uw tekst met een gedeeltelijke anonimiteit van alle politiemensen. Men had dit veel beter als principe gesteld. Maar goed, men is daar blijkbaar nogal nauwkeurig op de piste, door u uitgetekend, in het ontwerp gebleven.

Ik kom terug op de volledig anonieme getuige. Men zegt wel degelijk dat daar een subsidiariteitsbeginsel speelt. Het is maar alleen als het gevraagd wordt, als de getuige door de rechter wordt onderzocht over zijn geloofwaardigheid, als er geen andere middelen zijn om hem de garanties te bieden die noodzakelijk zijn, dat een rechter en geen politiemans, beslist om hem inderdaad de volledige anonimiteit toe te kennen. Hij bewaart die anonimiteit tijdens de procedure. Herinner u de discussie over het Hof van Assisen en de correctionele rechtbank.

Alhoewel hij gedurende de hele procedure de anonimiteit bewaart, wordt wel degelijk aan elke betrokken partij de mogelijkheid geboden met moderne middelen zoals videoconferenties vragen te stellen en tegenspraak te leveren. De enige ingebouwde rem is de rechter die moet oordelen of de vragen mogelijkerwijs zouden kunnen leiden tot de ontdekking van de identiteit van de getuige

die men anoniem wilde houden. Dit lijkt mij vanzelfsprekend te zijn.

Daarna volgt de tweede fase ten gronde. In deze fase zal de rechter die geconfronteerd wordt met de anonimiteit een tweede beoordeling hebben. Hierdoor worden alle mogelijke garanties geboden, ook aan de betrokken anonieme getuige. Met de filosofie van Straatsburg als basis en al de garanties die werden opgenomen zal het voorliggend ontwerp ons in staat stellen af te stappen van een gebruik – of zeg ik beter misbruik – van informatiebronnen die niet controleerbaar waren en zeker niet door een rechter werden gecontroleerd. Ik ken de aversie van sommigen met betrekking tot de onderzoeksrechter als instituut. Ik beklemtoon opnieuw dat in het voorliggend ontwerp een rechter optreedt en de garantie biedt van alles te toetsen.

Na deze hindernis te hebben genomen, dook tijdens de bespreking in commissie een ander probleem op. De oorspronkelijke tekst van de regering bepaalde dat een anonieme getuige onvoldoende was en dat er andere elementen van bewijs moesten zijn om een bewijslast te staven. Ik kom tot een casuïstische ontleding van de situatie. In de oorspronkelijke tekst was het niet duidelijk of een of verscheidene getuigenissen moesten worden gestaafd door andere elementen. Ik herinner me dat ik de minister gevraagd heb wat er zou gebeuren als een anonieme getuigenis gestaafd wordt door een andere anonieme getuigenis. Kan deze getuigenis beschouwd worden als een ander bewijsmiddel dat toegevoegd wordt. De oorspronkelijke tekst van de regering zou tot deze interpretatie hebben kunnen leiden. De minister heeft geantwoord dat andere bewijsmiddelen van buitenaf moeten komen en niets te maken hebben met anonieme getuigenissen.

Op dat ogenblik werd het principe uitgeschreven en werd het enkelvoud ingevoerd. Men spreekt van een anonieme getuige. Die anonieme getuigenis moet gestaafd worden door andere elementen.

Ik kom tot het begin van de politieke discussie die de heer Coveliers heeft aangesneden. Ik geef grif toe dat ik me niet volledig inschrijf in zijn analyse omdat hij, mijns inziens, in de afweging van belangen al de elementen niet op dezelfde waardeschaal zet. Als men een afweging van belangen maakt, moet men volgens mij daadwerkelijk aanvaarden dat de belangen gelijkwaardig zijn. Hoe waardevol de fundamentele waarden van een gemeenschap

ook zijn, hoe waardevol de verdediging van een burger in de maatschappij ook is, men kan niet beweren dat deze waarden meer doorwegen dan andere fundamentele waarden die een rechtssysteem schragen zoals essentieel individuele rechten, in het bijzonder de rechten van verdediging.

Waarschijnlijk ben ik professioneel misvormd, maar zoals ik daarstraks al tegen de heer Decroly heb gezegd, weiger ik te aanvaarden dat men zonder meer een goed georganiseerde verdediging, die op basis van wetteksten de rechten van de betrokkene uitput, smalend verwerpt, omdat het zou gaan om manoeuvres die noodzakelijkerwijze ten nadele van de maatschappij worden gebruikt. Als de maatschappij een rechtssysteem organiseert en rechtsregels vastlegt, hebben alle burgers en hun verdedigers het recht gebruik te maken van deze rechtsregels en hen uit te putten binnen het kader van het rechtssysteem. Indien men daaraan wijzigingen, remmingen en hindernissen wil aanbrengen, moet men dit op dezelfde wijze doen, met name aan de hand van rechtsregels.

Ik was het niet met u eens toen u – misschien in het vuur van de discussie – verklaarde dat het u eigenlijk niet kon schelen dat hier misschien met deze of gene rechten een loopje wordt genomen, omdat de belangen van de maatschappij en de burger meer waard zouden zijn. Neen, ze zijn gelijkwaardig, en alle rechtsregels moeten aan iedere burger – in welke situatie hij zich ook bevindt, slachtoffer, dader of getuige – dezelfde rechten waarborgen, binnen het kader van een rechtssysteem waar het individu nog steeds telt. Ik vraag mij af of het systeem, zoals het in het ontwerp wordt uitgetekend, wel degelijk onze bedoeling zal waarmaken.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de maatschappij van vandaag heerst de pendel, waarschijnlijk onder invloed van de omstandigheden. U zult het graag horen, maar het vertolkt uw benadering niet: de liberale benadering van rechten, waarbij de vrijheid in het kader van een rechtssysteem als essentieel element werd vooropgesteld, neigt niet meer naar het beknootten van de vrijheid, maar naar het bedwingen van de krachten die de vrijheid in gevaar brengen. Dit is echter een pendelgeschiedenis, waarin men soms noodzakelijkerwijze te ver gaat. In sommige omstandigheden neigt men naar een systeem dat de oorspronkelijke finaliteit niet eerbiedigt en waarbij men wapens geeft aan degenen die deze rechtsregels zouden kunnen uitputten.

In het kader van dit evenwicht, van deze finaliteit en van de wapens die men vrijgeeft, leek het mij essentieel dat men bij de uitbouw van dit nieuwe systeem ermee rekening houdt dat men zijn eigen doelstelling ondergraaft wanneer men dit te eng, te streng en eventueel te zwaar omschrijft.

Je prends comme exemple, monsieur Decroly, votre amendement selon lequel, avant de prendre une décision relative à l'anonymat, le juge se doit d'entendre toutes les parties concernées, éventuellement assistées de leur avocat.

Votre autre amendement disait qu'un témoin anonyme doit pouvoir être assisté de son avocat. Je vous ai répondu en commission que si vous voulez obtenir la finalité de l'institution des témoins anonymes et si vous surchargez la procédure, oubliez le système, ne faites rien, car dans ce cas, je préfère, sans doute à contrecœur - car je considère que le système actuel n'est pas efficace, ni légal, ni légistiquement encadré -, mais je préfère avoir un système plus ou moins efficace en fonction des informations recueillies mais non contrôlables, alors que dans le système que vous préconisez, à savoir entendre toutes les parties, assistées d'avocats, etc., finalement on n'aboutirait à rien. Et sagement, vous avez retiré ces amendements.

Ik heb inderdaad een amendement ingediend. Ik kon me daarbij ook niet indenken dat dit amendement zoveel discussie zou veroorzaken. Mijn amendement wilde er eigenlijk alleen op wijzen dat we niet te maken hebben met boudoirfiguren. Het gaat niet om tekeningen die men op een zwart bord aanbrengt en waaraan een professor alle mogelijke analyses kan koppelen. Het gaat om een terrein waarbij we op internationaal niveau wapens zoeken om het hoofd te bieden aan fenomenen die met de klassieke middelen van strafvordering niet bedwingbaar zijn.

Mijnheer de minister, u had misschien beter een globaal project ingediend waarin zowel de pro-actieve rechtermiddelen, de anonieme getuigen, de pentiti, de inbeslagname als de omkering van bewijslast in opgenomen zouden zijn. Ik meen dat ik u dat ook al in de commissievergadering heb gezegd, maar nu is de situatie wellicht niet meer terug te schroeven. Als u al die maatregelen in een globaal project had gepresenteerd, dan was het gezamenlijk doel misschien wel dermate uitgetekend dat elk van die facetten duidelijk was georiënteerd naar het doel dat we willen bereiken. Het is natuurlijk niet de bedoeling om anonieme getuigen op te voeren

voor banaliteiten van het dagelijkse leven waarbij sommigen per ongeluk met het gerecht in aanraking komen. Het terrein is mooi omschreven en afgebakend.

Je suis d'accord avec Mme Herzet. On l'a répété à plusieurs reprises: c'est quoi la grande criminalité? Ne faudrait-il pas avoir une définition bien plus légistiquement peaufinée? Maintenant, on doit à chaque fois s'en référer à certains articles, qui font une énumération d'infractions que l'on considère comme étant assez consistantes et dangereuses. Or, en toute franchise, je vous avouerai que dans la liste, il y a probablement certaines infractions qui, si on les regarde dans leur contexte effectif, doivent être reprises parmi les infractions banales. Mais voilà, elles ont toujours été considérées comme des infractions assez lourdes pour être considérées comme éléments de criminalité organisée et donc il faut les combattre par d'autres moyens.

De bedoeling van het amendement was om als principe volledig hernemend wat er in het ontwerp stond te zeggen dat men in elk geval elementen moet zoeken die de anonieme getuigenissen staven maar dat de rechter in uitzonderlijke gevallen – wanneer hij geconfronteerd wordt met enkele anonieme getuigenissen en vaststelt dat hij geen andere bewijsmiddelen kan vergaren of minstens in de onmogelijkheid verkeert ze te verkrijgen omdat de hindernissen die werden opgebouwd te ingenieus zijn – een motivering moet geven die verklaart waarom hij zijn intieme overtuiging steunt op die enkele anonieme getuigenissen. De terminologie die de heer Van Parys getoetst heeft aan de rechtspraak en de rechtsleer is niet uit de lucht gegrepen maar essentieel. Ik wil de aandacht van de collega's vestigen op het feit dat men vandaag door een onderzoeksrechter kan worden aangehouden op basis van aanwijzingen van schuld.

Car, monsieur Decroly, le texte français de l'article 16 de la loi sur la détention préventive dit explicitement que quand on arrête quelqu'un – ce qui est tout de même un élément essentiel d'infraction sur la liberté individuelle –, le juge mentionne les circonstances de fait de la cause et celles liées à la personnalité de l'inculpé qui justifient la détention préventive, eu égard aux critères prévus au §1er, qui sont éventuellement des éléments d'incrimination.

Vous me direz que vous n'êtes pas d'accord avec ce texte non plus, que vous voudriez qu'il y ait des balises beaucoup plus fortes avant de pouvoir arrêter quelqu'un. Mais ce texte de 1960, amendé

je ne sais combien de fois depuis, qui est soumis chaque fois au contrôle des chambres du conseil, des chambres des mises en accusation, de la Cour de cassation, il tient toujours la route. Et tous les jours, on arrête des gens et le juge mentionne simplement les circonstances de fait de la cause et celles liées à la personnalité de l'inculpé, etc.

Dit is volgens mij een afdoend argument. Laten wij de anonieme getuigenissen even vergeten. Wanneer de rechter op basis van de elementen iemand veroordeelt, op basis van zijn intieme overtuiging geput uit de elementen van het dossier, dan motiveert hij niet. Dan zegt hij gewoon "gelet op de elementen van het dossier beschouw ik de feiten bewezen", en men kan gaan met zijn eerste prijs. Ieder arrest van het Hof van Cassatie met betrekking tot dat soort motivatie bij gebrek aan specifieke conclusies zegt dat dit voldoende gemotiveerd is. Wat zeg ik nu in mijn amendement? Als men zich zou steunen op anonieme getuigenissen – meervoud – dan moet men dat daadwerkelijk zeggen, dan moet men dat specifiek aanduiden, gelet op de elementen van de zaak en omdat men niet bij machte is zich te richten naar het principe dat vooropgesteld was, te weten dat er nog andere bewijselementen moeten worden vergaard. Ik heb in de commissie het voorbeeld gegeven dat de heer Decroly zonet heeft overgenomen in het kader van zijn wederwoord op het amendement.

In het kader van het amendement van de heer Decroly heb ik het voorbeeld aangehaald van een situatie in de sfeer van de mensenhandel waar men zo weinig tastbaars kan vergaren dan alleen getuigen die dagelijks met de dader worden geconfronteerd en die het aan den lijve zouden ondervinden als ze als normale getuige zouden fungeren. In deze materie vind je waarschijnlijk niets anders.

Troisième point, sur lequel je vous ai déjà répondu: admettons même que l'analyse faite par MM. Traest, Van Parys et moi-même et par les arrêts que je vous ai cités ne suffisent pas à la Cour de Strasbourg et qu'elle dise effectivement que le tribunal belge a condamné M. Untel sur base de deux ou trois témoignages anonymes, que le juge a motivé le fait qu'il n'avait pas d'autres éléments probants mais qu'elle considère que, dans ces conditions, soutenu par une défense bien organisée, le prévenu aurait dû être relaxé.

De heer Bourgeois heeft naar mijn gevoel terecht een voorstel ingediend. Wij zullen nu het advies van het Hof van Cassatie over de mogelijke

herziening van procedures naar Straatsburg hebben. Wij zullen zien wat de procedurele gevolgen daarvan zijn.

A ce moment-là, on ne risque rien puisqu'on retomberait sur le principe que vous avez avancé et que j'ai avancé *in exerguo* comme étant le principe fondamental, à savoir qu'en l'absence d'éléments probants, on ne peut pas condamner. Automatiquement, on revient à la case départ. Mais au moins – et là je reste convaincu –, on aurait fait l'effort dans une matière qui nécessairement oblige la communauté, généralement menacée dans ses fondements par cette mafia de la traite des êtres humains, à se défendre.

Ik kan best aanvaarden dat daarbij nog vragen rijzen en men daarover nog debatten wil voeren.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, over deze materies kan men eindeloze debatten voeren. Herinneren de aanwezigen zich nog het debat inzake de memorabele wijzigingen aan de wet op de voorlopige hechtenis, de wet-Franchimont waarvan men ook zei dat ze niet ver genoeg ging, dat meer garanties moesten worden geboden, dat alle partijen moesten worden beschermd. De hele magistratuur stond op zijn achterpoten – uw voorganger en zijn voorganger de heer Wathelet zullen mij niet tegenspreken, mijnheer de minister – en zei: Vous allez voir ce que vous allez voir. Il n'y aura plus de répression ni de poursuites parce qu'il n'y aura que des droits.

Ik herinner mij nog altijd de memorabele samenkomst in Saint-Luc in Brussel toen ik heel het Hof van Cassatie over mij heb gekregen omdat ik het had aangedurfd om samen met Franchimont de teksten te gaan verdedigen. Ik kan u verzekeren dat dit een memorabele ervaring was. Ook toen zijn we tot een compromis gekomen. Zoals ik daarstraks reeds heb gezegd, is dit een essentieel element waarvan we allemaal – ook degenen die dit niet enthousiasmerend vinden – overtuigd zijn dat het nodig is. Ik vind dit ook niet enthousiasmerend omdat ik samen met anderen betreur dat onze maatschappij in deze materie zo afglijdt onder de bedreiging van organisaties die ik met de klassieke middelen niet kan bedwingen. Om die reden voel ik dit ook aan als een soort belemmering en een beperking maar men moet op een bepaald ogenblik een keuze kunnen maken. Dit heeft niet zozeer te maken met een filosofische of politieke invalshoek maar gewoon met een menselijke benadering van de mogelijkheden die worden geboden.

Indien deze Kamer vandaag in de hitte van het debat zou beslissen om eerst te kijken hoe de Senaat hierop zal reageren en indien de Senaat zou beslissen een aantal bijkomende garanties te eisen of wijzigingen aan te brengen, zullen wij ons daarover buigen. Niemand is onfeilbaar, zelfs u niet mijnheer de minister. Iedereen is het wel eens over het principe dat er terzake iets moet gebeuren. Men biedt hier een instrument aan dat door alle parlementaire onderzoekscommissies werd aanbevolen en dat ook op internationaal vlak als wapen wordt gebruikt. Wij doen hier het eerstelijnswork. Wij hebben in de commissie lang over deze problematiek gediscussieerd. Ik vraag dat iedereen zich bewust zou zijn van het belang van deze eerste stap.

In die geest zal de SP-fractie in elk geval dit wetsontwerp goedkeuren.

01.02 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, collega's, laat mij toe een aantal politieke beschouwingen te maken eerder dan de technische aspecten van de materie te behandelen. Momenteel luidt het dat alles moet "gemanaged" worden en bij het toekennen van verantwoordelijkheden deinst men er ook niet voor terug het managementprincipe centraal te stellen. Dat is bijvoorbeeld gebeurd bij de korpsverste aan wie wij inspanningen vragen voor een vlot verloop op het terrein. Vandaar dat zij hun mandaat in management hebben gekregen.

Collega's, wij moeten ons ook durven afvragen hoe de rechtsonderhorige reageert. Indien de burger zou zien hoe wij onze werkzaamheden organiseren, zou hij niet begrijpen waarom wij tussen de commissie-Wyninckx van 1985 en vandaag niet verder zijn gevorderd in de strijd tegen de misdaad.

Mijnheer Erdman, u hebt terecht gevraagd of ik er niet aan gedacht had om één globaal project in te dienen zodat het geheel kon worden afgehandeld. Ik heb daar inderdaad aan gedacht, maar dat zou betekenen dat het goede werk van mijn voorgangers op de helling zou komen. Op een bepaald ogenblik, na de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie, heeft men als het ware in Octopustraditie, het werk opgedeeld in anonieme getuigen, bescherming van de getuigen, spijtoptanten en medewerkers van het gerecht. Men heeft zich bij diverse universiteiten bevraagd in de hoop één globaal project te kunnen indienen. Maar net zoals bij de hervorming-Franchimont kan het soms voorkomen dat het grote werk dat was

vooropgesteld wordt verhinderd en dat men er jaren over doet vooraleer men landt.

Welnu, de man in de straat vraagt van de politici management. Daarmee bedoelt hij zowel de uitvoerende als de wetgevende macht. Hij verlangt van hen een antwoord op de vormen van misdaad die hij kent. Doorgaans kent de man in de straat de misdaad die hij zelf aan den lijve ondervindt en het fenomeen maffia. Aanvankelijk bestond deze laatste vorm van misdaad enkel in Italië en de Verenigde Staten, maar later heeft de georganiseerde misdaad zich over de hele wereld verspreid. Welnu, de burger vraagt ons een aantal stappen te ondernemen en wij moeten hierop reageren door de politiediensten het gepaste wetgevend arsenaal ter beschikking te stellen.

M. Giet m'a dit, tout à l'heure, qu'il ne faut pas seulement des textes légaux mais également d'autres instruments. Et ces autres instruments sont multiples et peuvent parfois manquer de considération à première vue.

Par exemple, nous disposons maintenant dans la lutte contre le car- et le home-jacking, qui sont des formes de crimes organisés, d'une circulaire qui est mise en application et qui oblige les forces opérationnelles sur le terrain - policiers et justice - à suivre une sorte de procédure pour être certain que dans chaque cas, les recherches nécessaires sont faites pour tenter de retrouver les auteurs.

Dat is wat wij nodig hebben, niets anders. Met betrekking tot die instrumenten en middelen is men eigenlijk wel een panoplie aan het creëren. Bij de instrumenten denk ik aan het federaal parket, dat het wapen zal worden in de strijd tegen de georganiseerde misdadigheid. Ik denk ook aan de centrale dienst voor inbeslagname en verbeurdverklaring. Of ik denk aan de centrale telefoontapkamer die men aan het installeren is. Dat zijn geen wetten, maar evenveel instrumenten om politiemensen die het onderzoek zullen moeten voeren onder controle en onder leiding van parketmagistraten of onderzoeksrechters, in staat te stellen tot een goed einde te komen. Dan vragen de mensen van het terrein ons, ongeacht of zij nu politiemans of magistraat zijn, om alstublieft een aantal zaken te regelen zodat de wettelijke contouren zijn gekend en men weet dat iemand kan komen getuigen in anonimiteit, hetzij geheel of gedeeltelijk, volgens een reeks waarborgen. Degenen die dit op het terrein moeten waarmaken zijn ertoe gebonden dit te respecteren, maar ook degenen die er het voorwerp van moeten zijn weten dan waaraan zich te houden.

Je l'avoue, avoir dû débattre aussi longuement sur ce premier petit pas fait naître en moi une certaine crainte pour la suite. En effet, d'autres projets sur des sujets combien plus importants et délicats – tels que la protection habituelle ou spéciale des témoins, le témoignage par le recours à des moyens audiovisuels, la confiscation des biens à titre provisoire, la charge de la preuve, les collaborateurs de justice ou les techniques spéciales de police – devront suivre pour rencontrer les attentes des acteurs de terrain. Et je dirais même plus: nombre de groupements d'intérêts, tels que la Ligue des droits de l'homme, insistent sur la nécessité de créer un cadre légal offrant à chacun les garanties nécessaires.

Collega's, ik nodig u uit in deze te trancheren en te stoppen met discussiëren. Dit wordt door de man in de straat – over hem gaat het – niet begrepen. Men begrijpt niet dat die politicus niet in staat is dat probleem te managen, terwijl wanneer er in grote bedrijven belangrijke inspanningen moeten worden geleverd, iemand met een plan managementmatig zegt wat er wordt uitgevoerd en men zal dan wel zien waar men uitkomt. Wij moeten deze weg een stukje durven te bewandelen met dit probleem, tenzij wij het natuurlijk niet echt menen met de strijd tegen de georganiseerde misdaad of tenzij wij iets te verbergen zouden hebben. Maar zeg dan dat u iets te verbergen hebt. Of zeg dan dat u de aangelegenheid niet wil regelen omdat u ze niet belangrijk vindt. Dat heb ik tot op heden nog uit niemands mond gehoord, gelukkig maar!

Mijnheer de voorzitter, ik zou kunnen verwijzen naar de Europese context waarin men ons heeft gevraagd een en ander te regelen. Ik zal dat niet doen, want dat is nogal een technische aangelegenheid. Wel wil ik even stilstaan bij de parlementaire onderzoekscommissies. Als u mij vraagt wat het verschil is tussen de aanbevelingen van een parlementaire onderzoekscommissie en de wet – ik spreek dan nog niet over de toepassing van de wet in de praktijk – antwoord ik u dat dit de tijd is die nodig is om het debat te voeren in de Ministerraad, in de Kamercommissie voor de Justitie en in de Senaatscommissie voor de Justitie. In tijd gemeten is dat verschrikkelijk lang. Het staat haaks op wat men verlangt.

Je voudrais tout de même souligner le fait que l'une des commissions d'enquête parlementaire du Sénat a attiré mon attention sur la problématique de la criminalité organisée. Je lis: "La commission d'enquête parlementaire sur la criminalité organisée en Belgique s'est déjà

longuement penchée sur la problématique des collaborateurs de justice et des témoins anonymes et a formulé une recommandation claire. La commission d'enquête parlementaire a estimé que la violence perpétrée par des organisations criminelles contre des témoins rend nécessaire l'instauration d'un système de protection, étant donné que la menace émanant des organisations criminelles est un obstacle de taille à l'administration de la preuve testimoniale et que la poursuite pénale est souvent entravée par cette forme de contre-stratégie pratiquée par les malfaiteurs."

En outre, les rapports annuels établis depuis lors démontrent que dans 63% des cas d'intimidation, il y a recours à la violence. Il est donc impératif que nous renforçons notre lutte contre ces phénomènes.

Mijnheer de voorzitter, ik zal afronden met een technische bewerking die op een bepaald ogenblik in onze weliswaar langdurige, maar niettemin ernstige besprekingen, enig politiek belang had. Er kan inderdaad niet worden beweerd dat de commissie voor de Justitie alles in een nacht zou hebben afgehandeld zonder zich te bekommeren om de essentiële rechten van wie dan ook in deze maatschappij en zonder de evenwichten na te gaan tussen het recht op verdediging dat aan eenieder moet worden toegekend, enerzijds, en de belangen die de maatschappij en het slachtoffer daartegenover kunnen laten gelden, anderzijds. Het probleem waarmee wij werden geconfronteerd was te wijten aan het feit dat de volledig anonieme getuigen en het minionderzoek niet met elkaar waren verbonden.

Het wetsontwerp zoals het in de Kamercommissie werd goedgekeurd, lichtte de volledige anonimiteit uit het minionderzoek. Dat lokte consternatie uit en er werd voorgehouden dat dit eigenlijk zou leiden tot de complete uitholling van het systeem. Met die theorie ben ik het evenwel niet eens, en wel om de vier volgende redenen.

Ten eerste, in ons concept gingen wij er steeds vanuit dat men moest beschikken over een onpartijdige instantie die kon overgaan tot het verhoor van de getuigen die verzoekt om complete anonimiteit. Men wou immers dat deze instantie de identiteit en de betrouwbaarheid van deze getuige zou nagaan. Met andere woorden, toen reeds opteerden wij voor de figuur van de onderzoeksrechter. Wij maakten dus een keuze waarbij het niet zo uitzonderlijk is dat in een gerechtelijk onderzoek, waar de onderzoeksrechter de plak zwaait, hij uiteindelijk

de spilfiguur is.

Ten tweede, het minionderzoek zoals het werd geïnstalleerd na de hervorming-Franchimont, is een recht dat eigenlijk op een bepaald ogenblik door een persoon kan worden gestopt, met name de onderzoeksrechter. Hij kan het minionderzoek naar zich toetrekken en het omvormen tot een gerechtelijk onderzoek. Dat is een vaststelling waar men moeilijk omheen kan.

Ten derde, het soort zaken waarop volledige anonimiteit kan worden toegepast werd uiteraard omschreven. In dat verband verwijs ik naar artikel 5. Wij weten welke misdrijven daaronder ressorteren. Men draait of keert de zaken zoals men wil, maar dergelijke misdrijven zullen nooit kunnen worden afgehandeld zonder op een bepaald ogenblik – eerder vroeg dan laat – te belanden in een gerechtelijk onderzoek.

De vierde reden die het meest voor de hand ligt, maar die ik tot op heden niemand hoorde ontwikkelen, is dat het minionderzoek een recht is dat kan worden toegepast door het Openbaar Ministerie. Daar kan men evenmin omheen, want dat blijkt uit de wettekst. Met andere woorden, in een opsporingsonderzoek kan de dader noch het slachtoffer een minionderzoek vorderen; dat behoort slechts tot het Openbaar Ministerie. In die context lijkt het mij normaal dat in dergelijke zaken, waarin het slachtoffer of diegenen die het slachtoffer kennen om bescherming zullen vragen, zullen worden aangewezen op een onderzoeksrechter om dit tot uiting te kunnen brengen.

Mijnheer de voorzitter, tot besluit nog dit. Ik denk vaak aan de burgemeesters die zich erover beklagen dat de invloed van de georganiseerde misdaad in het dagelijks leven ondraaglijk wordt.

Ik denk aan de slachtoffers van de Bende van Nijvel, maar ik zou ook naar de families van vermoorde en vermiste kinderen kunnen verwijzen. Zij vragen waar de politici blijven met de praktische omzetting van de aanbevelingen van de verschillende parlementaire onderzoekscommissies in wetten. Op colloquia merk ik dat uitspraken uit het buitenland belangrijker worden geacht dan de werkzaamheden in eigen land. Als het gaat om problemen waarvoor al jaren een verbale consensus bestaat om tot oplossingen te komen, dan is het de hoogste tijd dat het Parlement het heft in eigen handen neemt en dat ze deze eerste schuchtere stap in een reeks van vijf tenminste goedkeurt, al was het maar om een duidelijk

signaal te geven dat ze de strijd tegen de georganiseerde misdaad serieus neemt.

De **voorzitter**: De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1185/10)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1185/10)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp betreffende de anonimiteit van de getuigen".

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi relatif à l'anonymat des témoins".

Het wetsontwerp telt 17 artikelen.

Le projet de loi compte 17 articles.

Ingediende amendementen:

Amendements déposés:

Art. 11

- 60: *Tony Van Parys, Geert Bourgeois (1185/12)*

Art. 14

- 58: *Vincent Decroly (1185/11)*

- 62: *Thierry Giet (1185/12)*

- 61: *Geert Bourgeois (1185/12)*

01.03 Tony Van Parys (CVP): Mijnheer de voorzitter, amendement nr. 60 heeft als doel bij het gebruik van de anonieme getuigenis niet noodzakelijk op een integraal gerechtelijk onderzoek te moeten terugvallen. De uitsluiting van het minionderzoek voor de anonimiteit van de getuige willen wij laten wegvallen zodat wij naar het oorspronkelijk wetsontwerp van de minister van Justitie kunnen terugkeren. Op die manier willen wij de al te hoge drempel, die door collega Decroly via zijn amendement in de commissie is tot stand gekomen, wegnemen zodanig dat we efficiënt van dit instrument gebruik kunnen maken, ook via het minionderzoek en de mini-instructie.

De **voorzitter**: De stemming over de amendementen en artikelen wordt aangehouden.
Le vote sur les amendements et les articles est réservé.

De artikelen 1 tot 10, 12 en 13 en 15 tot 17 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 10, 12 et 13 et 15 à 17 sont adoptés article par article.

De stemming over de amendementen en de artikelen 11 en 14 wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements et les articles 11 et 14 est réservé.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

02 Wetsontwerp tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997, de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en het Wetboek van vennootschappen (1132/1 tot 14)

- Wetsvoorstel van de heren Jo Vandeurzen, Stefaan De Clerck en Karel Van Hoorebeke tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997 (689/1 en 2)

- Wetsvoorstel van de heren Jo Vandeurzen, Karel Van Hoorebeke en Stefaan De Clerck tot wijziging van de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord (701/1)

- Wetsvoorstel van de heer Jean-Pierre Grafé tot wijziging van artikel 101, tweede lid, van de faillissementswet van 8 augustus 1997 (735/1 en 2)

- Wetsvoorstel van de heren Geert Bourgeois, Karel Van Hoorebeke en Alfons Borginon tot wijziging van de wet van 17 juli 1997 op het gerechtelijk akkoord (1030/1)

02 Projet de loi modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites, la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire et le Code des sociétés (1132/1 à 14)

- Proposition de loi de MM. Jo Vandeurzen, Stefaan De Clerck et Karel Van Hoorebeke modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites (689/1 et 2)

- Proposition de loi de MM. Jo Vandeurzen, Karel Van Hoorebeke et Stefaan De Clerck modifiant la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire (701/1)

- Proposition de loi de M. Jean-Pierre Grafé modifiant l'article 101, alinéa 2, de la loi du 8 août 1997 sur les faillites (735/1 et 2)

- Proposition de loi de MM. Geert Bourgeois, Karel Van Hoorebeke et Alfons Borginon modifiant la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire (1030/1)

De commissie heeft de wetsvoorstellen nrs. 701

en 1030 afgesplitst. De wijzigingen van de wet betreffende het gerechtelijk akkoord zullen door middel van een afzonderlijke wetswijziging geschieden (zie verslag nr. 1132/3 blz. 8).

Algemene bespreking **Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Mme Anne Barzin, rapporteur, se réfère au rapport écrit.

Je vous prie de bien vouloir excuser son absence. Elle a des raisons extrêmement pertinentes d'être absente ce soir. Elle me les a communiquées. Je suis de tout cœur avec elle.

02.01 **Jo Vandeurzen** (CVP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik neem toch even het woord, hoewel ik mij realiseer dat op dit late uur op het einde van onze werkzaamheden wellicht de belangstelling voor dit belangrijke ontwerp niet zo groot meer is. Toch wil ik graag hulde brengen aan de medewerkers van het secretariaat en de medewerkers van de minister en de collega's omdat wij samen in de commissie, op het verborgen uur van donderdagmiddag toch constructief hebben samengewerkt. Tijdens de totstandkoming van de faillissementswet van 8 augustus 1979 is er al op gewezen dat wij wellicht na enkele jaren deze wet reeds moeten onderwerpen aan een evaluatie. Sinds de inwerkingtreding zijn er inderdaad in de praktijk een aantal onduidelijkheden en correcties opgedoken. Reeds lang lagen er enkele voorstellen klaar om het hoofd te bieden aan problemen die zich in de praktijk voordeden rond de toepassing van deze wet. Toch hebben wij de besprekingen enige tijd uitgesteld om de minister toe te laten ook een ontwerp aan de discussie toe te voegen. Ik kan bevestigen dat de besprekingen zeer constructief zijn verlopen. Nogmaals, ik breng hiervoor ook de waardering over aan de minister voor zijn medewerkers die ook deze bespreking op een bijzonder loyale manier ondersteund hebben.

Zonder volledig te zijn wil ik enkele belangrijke verbeteringen uit de wet overlopen. Er is eerst en vooral de meldingsplicht van de curator bij belangentegenstelling of schijn van partijdigheid. In het nieuwe wetsartikel wordt bepaald dat de curator er zich moet van vergewissen dat zijn professionele activiteiten in het verleden geen aanleiding kunnen geven tot een schijn van partijdigheid. Wanneer hij denkt dat hij die schijn

zou kunnen wekken dient hij de rechter te informeren. In dit geval maakt de rechter een opportuniteitsafweging en beschikt hierbij over drie keuzemogelijkheden. De rechter kan oordelen dat het om onbeduidende feiten gaat en neemt er akte van. Hij kan beslissen om een curator ad hoc aan te stellen voor een specifieke vordering of procedure. Tot slot kan hij overgaan tot vervanging.

De invoering van het principe van de meldingsplicht en de appreciatiebevoegdheid van de rechter zijn een aanzienlijke verbetering ten aanzien van hetgeen oorspronkelijk in het regeerontwerp was opgenomen. De regering suggereerde inderdaad dat er alleen in welbepaalde gevallen of situaties sprake zou zijn van een belangenconflict of een mogelijke partijdigheid. Indien wij deze zienswijze hadden gevolgd zou dit a contrario hebben kunnen betekenen dat er in andere situaties geen sprake kon zijn van een belangenconflict of schijn van partijdigheid.

In de oorspronkelijke wet werd bepaald dat de rechtbank al dan niet beslist of een gefailleerde verschoonbaar is. De verschoonbaarheid werd gezien als een gunst voor wie in de toekomst verder als betrouwbare handelspartner zou kunnen worden beschouwd. In de nieuwe wetswijziging gaat de rechter steeds de verschoonbaarheid toekennen tenzij gewichtige redenen tot het tegendeel nopen. De toekomst zal moeten uitwijzen of dit automatisme een juiste keuze is. Alleszins hadden wij daar enkele vragen over, samen trouwens met onze collega's van de VU. Wij hebben in de commissie nogal wat tijd besteed aan het paralyse tussen de verschoonbaarheid in het faillissementsrecht en de kwijtschelding bij de collectieve schuldenregeling. Beide regimes, het ene toepasselijk op de natuurlijke persoon en het andere op de handelaar, de koopman, natuurlijke of rechtspersoon, later in de besprekingen beperkt tot de natuurlijke persoon. Beide regimes strekken ertoe de financiële toestand van de schuldenaars te herstellen. Toch zijn er nu tussen de beide regimes een aantal incoherenties, gevolgen voor de borg, omvang van de kwijtschelding, de verschoonbaarheid. Wij denken dat dat niet de beste situatie is. Het gaat over niet-vergelijkbare situaties, niet helemaal vergelijkbare situaties, maar toch denken wij dat het wenselijk zou zijn om tussen beide systemen een coherente logica te behouden en ze op elkaar af te stemmen.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister,

collega's, na het zomerreces zullen wij de bespreking van de wet op het gerechtelijk akkoord aanvatten. Oorspronkelijk had u, mijnheer de minister, dat vervat in één ontwerp, maar ik denk dat wij er samen wijs aan hebben gedaan om de praktische verbeteringen die op terrein ongetwijfeld zullen worden gewaardeerd, nu te behandelen en dan een fundamentele discussie te houden over het gerechtelijk akkoord. Daar is de discussie toch fundamentele en beperkt het zich niet tot enkele reparaties of praktische verbeteringen. Het oorspronkelijke doel van deze wet, namelijk zieke ondernemingen die nog te genezen zijn opsporen en helpen en zo een volwaardig alternatief bieden aan het faillissement, is zeer positief. Daar is iedereen het over eens. De wet zorgt voor een belangrijke sensibilisering rond deze problematiek. Toch blijkt het beoogde effect niet steeds bereikt. Nog te veel gerechtelijke akkoorden eindigen in een faillissement.

Om dit te verhelpen moet, enerzijds, een mentaliteitswijziging plaatsvinden bij de vennootschappen en de handelaars en, anderzijds, moeten een aantal onwerkbare wetsartikelen worden aangepast. Wij hopen dat deze besprekingen zullen verlopen in dezelfde constructieve geest als bij de bespreking van de faillissementswet.

De **voorzitter**: Ik deel het standpunt van de heer Vandeurzen inzake de degelijkheid van deze speciale commissie waarin de heer Grafé en de leden heel veel tijd hebben gespendeerd op donderdagmiddag.

02.02 **Guy Hove** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de heer Lano verblijft in het buitenland. Hij heeft mij gevraagd een evaluatie voor te lezen van dit ontwerp dat heel wat van zijn amendementen bevat. Het voorliggend ontwerp is immers de eerste grote aanpassing van de faillissementswet sinds 1997. Gestart als een beperkte aanpassing van de wet via het aanvankelijk ontwerp, werd het samengevoegd met een aantal voorstellen die een oplossing voor diverse problemen in het faillissementsrecht voorstonden.

Sinds de inwerkingtreding van de wet van 1997 was gebleken dat op een aantal punten verbetering kon worden aangebracht en dat de procedure op verschillende punten efficiënter kon worden georganiseerd. Het lijken dikwijls details maar het zijn zaken die in hun totaliteit het beslag op de rechtbank van koophandel kunnen verminderen of de procedure doorzichtiger maken. Ik geef een opsomming van de meest

essentiële wijzigingen.

De curator legt voortaan niet meer voor elk faillissement een nieuwe eed af, maar doet dit een maal op het ogenblik dat hij op de lijst van de curators wordt opgenomen. Op die manier kan de eed opnieuw een plechtig moment worden, hetgeen in principe de bedoeling is. Verschillende verplaatsingen van rechter-commissaris, griffier en curator worden hierdoor vermeden.

Een tweede belangrijke nieuwigheid is de regeling inzake de tegenstrijdigheid van belangen en de meldingsplicht. Terzake verwijs ik naar het betoog van de heer Vandeurzen.

Een derde belangrijk element heeft betrekking op de elkaar overlappende rapporteringverplichtingen tijdens het eerste jaar van het faillissement. De rapporteringen werden beter op elkaar afgestemd en gecoördineerd.

De bewaring van de stukken van het faillissement werd geharmoniseerd met de wet van 1975 op de boekhouding van de onderneming. De curator die de stukken moet archiveren heeft geen verdergaande verplichtingen dan de gefailleerde handelaar zelf had.

De voorwaarden voor de onmiddellijke verkoop van activa werden aangepast aan de heersende praktijk en de stortingen aan Deposito- en Consignatiekas gebeuren voortaan binnen de maand in plaats van binnen de week.

De regering heeft een amendement ingediend dat ertoe strekt de curator te verplichten om onmiddellijk over te gaan tot verificatie en verbetering dan wel opstellen van de balans desnoods op kosten van de bestuurders en zaakvoerders van de gefailleerde vennootschap.

Als vervolging wordt ingesteld tegen een gefailleerde of tegen de bestuurders of zaakvoerders wordt hiervan een kennisgeving gedaan aan de curator.

Op amendement van de VLD werd een nieuw artikel 63bis ingevoerd dat eindelijk een doeltreffende regeling uitwerkt voor op datum van het faillissement hangende rechtsgedingen.

Het voortbestaan van een verschoonbaar verklaarde failliete rechtspersoon was een maatregel met betwifelbaar nut en bracht in de praktijk enkel problemen en overbodige procedures mee.

De sluiting van het faillissement van de rechtspersoon maakt voortaan een onmiddellijk einde aan zijn bestaan, zodat geen verschoonbaar verklaarde vennootschappen nog als lege dozen zullen worden verkocht, vaak aan malafide personen die voornamelijk de aansprakelijkheid van de oprichter wensen te ontlopen.

Bepaalde of alle schulden kunnen geheel of gedeeltelijk uit de verschoonbaarheid worden gesloten, zodat een verschoonbaar verklaarde gefailleerde nog kan worden verplicht na het faillissement de helft van alle schulden terug te betalen.

De borg uit vrijgevigheid wordt gedefinieerd en kan worden ontslagen van zijn verplichtingen. Individuele schuldeisers kunnen voortaan naast de curator de aansprakelijkheidsvordering tegen de bestuurders instellen, wat ongetwijfeld tot meer nauwkeurigheid en zorgzaamheid bij het bestuur van vennootschappen zal leiden.

Dit zijn enkele van de belangrijkste verbeteringen die in hun geheel in belangrijke mate de afhandeling van faillissementen zullen verbeteren.

Wij hadden echter verder willen gaan. Twee van onze voorstellen hebben het niet gehaald in de commissie, maar ik deel ze mee, omdat wij overtuigd zijn van hun belang en hun efficiëntie.

Ten eerste, de afhandeling van de schuldvorderingen kan even goed gebeuren door minder dan vandaag een beroep te doen op de rechtbank. Daardoor komt er daar tijd vrij voor andere noodzakelijke activiteiten. Alleen de echte betwistingen – de aangiften waarvoor curator en schuldeiser niet tot een akkoord kunnen komen en waarvoor nog geen procedure loopt op datum van het faillissement – zouden door de rechtbank moeten worden behandeld. Voor de overige schuldvorderingen volstaat het nazicht van de curator onder toezicht van de rechter-commissaris.

Ten tweede, de territoriale bevoegdheid van de rechtbank om het faillissement uit te spreken zou moeten berusten op een systeem waarbij malafide handelaars geen baat meer hebben bij opeenvolgende zetelverplaatsingen, al dan niet gekoppeld aan een naamsverandering, om uiteindelijk de boeken van een leeggemaakte handelszaak neer te leggen in een arrondissement waar de handelaar niet gekend is en waar nog nooit een onderzoek door de kamers voor handelonderzoek of door het parket werd gevoerd.

Ten derde, de huidige bescherming van de beschermde werknemer werkt contraproductief en is deze mensen eigenlijk meer tot last dan tot bescherming.

Hoe dan ook, de eindbalans is nu reeds positief. Wij kijken met tevredenheid terug op de goede samenwerking in de commissie tussen de verschillende partijen en de regering.

Wij hopen dan ook dat het tweede deel van de hervorming op dezelfde manier kan verlopen. Het concordaat is tot vandaag een instelling die niet aan haar doel beantwoordt, met name het vermijden van faillissementen door een tijdige en efficiënte bescherming van ondernemingen die tijdelijke betalingsproblemen hebben. Daarom is het volgens ons van essentieel belang dat publiekrechtelijke schuldeisers, zoals de RSZ en de belastingen, de bevoegdheid krijgen om dadingen te sluiten betreffende de openstaande schulden. Dit is essentieel opdat het gerechtelijk akkoord de efficiëntie van het Amerikaanse chapter 11 zou krijgen. Dit impliceert niet alleen een wijziging aan de wetgeving op het concordaat, maar daarover zullen wij nog de nodige voorstellen indienen.

Rest mij nog de aangename verplichting om iedereen te danken, die op een coöperatieve manier aan de totstandkoming van dit ontwerp heeft meegewerkt, in het bijzonder de diensten van de Kamer zonder wiens inzet het ontwerp nooit op een dergelijk tijdsspanne door de commissie kon worden behandeld.

De **voorzitter**: Mijnheer Vanhoutte, ik veronderstel dat ook de heer Van Hoorebeke het woord nog wil voeren tijdens deze algemene bespreking. Ik hoop dat u uw bespreking beknopt houdt.

02.03 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil me aansluiten bij de uitspraak van de voorzitter. Ik wil iedereen bedanken die aan de werkzaamheden in de commissie heeft meegewerkt. Met name dank ik de medewerkers van de minister en de collega's van de oppositie, de heren Van Hoorebeke, Bourgeois en Vandeurzen. Die laatsten hebben op bijzonder constructieve wijze meegewerkt in de commissie. Ik ben er pas halverwege de rit ingevallen ter vervanging van een collega. Ik werd aangenaam verrast over de functionaliteit van deze commissie en ik hoop dat die goede werking zo blijft ondanks het moeilijke uur waarop wij altijd moeten vergaderen.

Mijnheer Coveliers, daarnet vroeg de heer Bourgeois zich af waar de coherentie zat in de regering. Laat mij u een riem onder het hart steken. Inzake het stimuleren van de ondernemers in dit land, zitten wij volgens mij toch wel op één lijn. Net als u vinden wij die stimulatie uitermate belangrijk. Het ongunstige ondernemersklimaat in België heeft namelijk niet alleen te maken met te hoge lasten, maar ook met andere aspecten, zoals de problematiek van de faillissementen. Om dat te verhelpen werd vroeger ook al gesleuteld aan de wetgeving over het gerechtelijk akkoord. Na een initiële opleving is het aantal aanvragen voor een gerechtelijk akkoord echter minimaal. Uit de groep die toch een aanvraag indient, belandt een groot deel toch nog in het faillissement. Daarom is het zeer zinvol dat de wetgeving over het faillissement ten gronde werd herbekeken.

Volgens mij moeten wij om te beginnen het idee kwijtraken dat een gefailleerde middenstander of onderneming de schulden van dat faillissement voor het verdere leven meedraagt. België is een van de weinige landen waarin dat nog altijd het geval is. Deze wetgeving beoogt daarin verandering. De automatische verschoonbaarheid is volgens mij een belangrijke stap. Mogelijk is het nog wat experimenteel en moeten wij nog wat de kat uit de boom kijken. Toch meen ik dat de invoering van dit principe belangrijk is mits de voorwaarden worden nageleefd. Wanneer dit ontwerp wordt goedgekeurd, is de verschoonbaarheid een verworven recht.

Wij mogen de schuldeisers natuurlijk niet uit het oog verliezen. Zij mogen niet in de kou blijven staan. Een gedeeltelijke verschoonbaarheid kan worden overwogen als blijkt dat een volledige verschoonbaarheid de schuldeisers in de problemen brengt. Het is niet de bedoeling dat de schuldeisers ten onder gaan aan de automatische toekenning van de verschoonbaarheid. Op die manier zouden wij alleen maar een waterval aan faillissementen in de hand werken.

Voor een ander element hebben wij de minister niet gevolgd. Het gaat om de uitbreiding van de verschoonbaarheid tot de rechtspersonen. Momenteel blijft de verschoonbaarheid beperkt tot de fysieke personen. Volgens mij was het voor de commissie misschien een gemakkelijkheidoplossing om zich daartoe te beperken.

In feite zijn heel wat rechtspersonen fysieke personen met een kleine, beperkte omhulling

omdat het dikwijls gaat om kleine ondernemingen die zich om allerlei redenen een rechtspersoonlijkheid hebben toegemeten. Ik zie eigenlijk niet in waarom men dat voor deze mensen niet zou organiseren en voor de fysieke personen wel, behalve dan dat de manier waarop het nu gesteld wordt gemakkelijk en duidelijk is. Ik denk echter dat we daarop in de toekomst moeten terugkomen, zodat wij ook voor die rechtspersonen in een verschoonbaarheidsgrond kunnen voorzien.

Mijnheer de minister, ik wil eindigen met enkele niet onbelangrijke algemene bedenkingen. Wie in dit land wil ondernemen, verdient eigenlijk alle steun. Ondernemers vormen immers nog steeds de basis van ons economisch netwerk. Ook als een zaak op de klippen loopt, is het belangrijk dat deze ondernemers alle steun krijgen. Daarnaast mogen wij niet uit het oog verliezen dat heel wat faillissementen kunnen worden voorkomen door ondernemers van bij de aanvang op een goede manier te begeleiden, voor te bereiden op het starten van hun onderneming en hen te blijven begeleiden tijdens de opstart en de uitbating. Wanneer dat efficiënt en goed gebeurt, met een minimaal flexibel kader – wanneer dat zoals de minister zelf zou zeggen goed gemanaged wordt – dan kunnen we er op die manier ook in slagen heel wat faillissementen te vermijden.

Ik wil ook op een pijnpunt wijzen. Ik stel vast dat er momenteel nogal wat banken weigeren leningen te verstrekken aan kleine ondernemingen en aan starters. Dat dreigt in toenemende mate een probleem te worden. Wij moeten eens goed nadenken over hoe wij de toegang tot het leningstelsel voor ondernemers kunnen optimaliseren en garanderen. Ik vind dat ook een starter ongeacht de eventuele risico's het recht heeft om tenminste een lening te krijgen.

Tot slot is er nog niets gezegd over het behoud van de consignatiekas. Dat is belangrijk. Wij blijven dat steunen. Wij hebben hier lang over gediscussieerd en wij hebben de mensen gehoord. Als deze consignatiekas verder gemoderniseerd wordt, biedt dat een goede garantie om de fondsen uit faillissementen op een zinvolle manier te beheren ten gunste van de gefailleerde en niet – zoals dat in de perceptie van de banken meestal is – voor de eigen winsten en baten. Wij moeten deze consignatiekas dan ook in stand houden en ze stimuleren om met haar tijd mee te gaan.

02.04 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik zal pogen u vandaag niet te

ontgoochelen en het kort te houden zoals ik u heb beloofd. Vooreerst wil ik mij aansluiten bij de woorden van hulde die mijn voorganger heeft geuit ten aanzien van alle betrokkenen die in deze veeleer technische commissie ver van de pers en de belangstelling goed hebben gewerkt. Mijnheer de minister, uw medewerkers waren een goed klankbord voor de bemerkingen en bedenkingen die wij opperden.

Ik heb echter ook een aantal collega's leren waarderen die ik voorheen nog niet tijdens het parlementair werk was tegengekomen. Het is mooi dat men mensen leert waarderen over de politieke tegenstellingen heen.

De heer Vanhoutte zei terecht dat hieraan nog een tweede deel moet worden toegevoegd. Wij hadden eigenlijk eerst het gerechtelijk akkoord en de faillissementswet moeten bekijken. Het faillissement is het gevolg van een eventueel geslaagd gerechtelijk akkoord. Ik weet dat het de bedoeling van de regering is om ook het gerechtelijk akkoord terzake aan te pakken. Onze maatschappij en onze economie, en vooral de kleine zelfstandige die bereid is om zijn nek uit te steken, zijn met een goede faillissementswet en een goede wetgeving inzake het gerechtelijk akkoord gebaat. Het is inderdaad belangrijk om dat ernstig te herbekijken om beginnende ondernemers een betere kans te geven om daar na een zekere moeilijke periode in te slagen. Dit gerechtelijk akkoord zal wellicht in het najaar aan bod komen.

Vandaag staan wij, na een jarenlange evaluatie, voor een technische aanpassing van de faillissementswet. Wij hebben veel inbreng gehad van de curatoren op het terrein, van de rechters in handelszaken en van de schrijvende gevallen van de gefailleerden zelf, die een belangenvereniging hebben opgericht en die ons hebben gemeld wat er fout gaat tijdens een faillissement, een zwarte periode waar men door moet. Daarom is het belangrijk over een menselijke procedure te beschikken die tegemoet komt, niet alleen aan de belangen van de schuldeisers, maar ook van de gefailleerden.

Een aantal wijzigingen was dus technisch van aard. Wij hebben dit breed gesteund. Het ging onder meer om het wegwerken van een aantal procedurele incoherenties tussen de sluiting van het faillissement bij gebrek aan de actieve en de gewone sluiting en over de specificatie dat een procedure van derde verzet tegen de curator moet worden gericht. Mijnheer Vanhoutte, wij hebben daarover lang gedebatteerd. Dat was een zinvol

debat en wij zijn daarin ook verder geraakt dan voorheen het geval was. De publicatie van het faillissementsvonnis in het Belgisch Staatsblad gebeurt voortaan door toedoen van de griffier. Deze zaken zijn gebeurd op vraag van de curatoren en de rechtbanken aan de hand van vaststellingen van de laatste jaren.

Het wetsontwerp dat wij zullen goedkeuren, bevat ook een aantal interessante innovaties. Ik onderstreep dat de Volksunie heeft gestreefd naar een grotere onafhankelijkheid van de curator. De wet zal bepalen dat een curator elke vorm van tegenstrijdigheid van belangen of van schijn van partijdigheid moet melden aan de rechtbank.

De meldingsplicht is belangrijk. Uiteindelijk zal de rechtbank, de rechter-commissaris of de rechter in handelszaken beslissen welk gevolg eraan wordt gegeven. Het lijkt mij deontologisch gezien van belang dat de curator melding maakt van wat zijn onafhankelijkheid in het gedrang kan brengen op het ogenblik dat hij wordt aangesteld. Ik neem aan, collega Hove, dat ook u daarop hebt gewezen.

De rapporteringsverplichting van de curator wordt evenwichtiger. Mijnheer de minister, op dat vlak bestond er een vrij zware belasting van de curator die op zeer korte termijn een rapport moest opmaken. Dit wil evenwel niet zeggen dat de curator daardoor een vrijgeleide krijgt om gedurende een zekere periode te doen wat hij wil. Ik meen dat er een nog grotere samenwerking moet ontstaan tussen enerzijds, de curator en anderzijds, de rechter in handelszaken, de rechter-commissaris die wordt aangesteld en die niet zozeer de controleur is van de curator maar wel de medewerker van de curator om snel tot een afwikkeling van het faillissement te komen.

Door een VU-amendement werd de mogelijkheid gecreëerd om over te gaan tot een onmiddellijke realisering van de activa en werd er een uitbreiding doorgevoerd. Dit was eveneens een vrij omslachtige procedure.

Mijnheer de minister, op een bepaald ogenblik werden wij geconfronteerd met een aantal amendementen van de regeringscommissaris, de heer Zenner. In het kader van de wijziging van de faillissementswet wou hij de strijd tegen de fiscale fraude verscherpen.

Mijnheer de voorzitter, ik kom dan bij enkele negatieve bedenkingen. Wij hebben een debat gevoerd over de rol van de Deposito- en Consignatiekas. Dit debat werd reeds gevoerd

tijdens de bespreking van de vorige faillissementswet. Ik dacht dat we vandaag op dat vlak iets verder zouden staan. Dit is echter niet gelukt want de positie van de Deposito- en Consignatiekas werd gehandhaafd. Ik moet toegeven dat wij mensen van de Deposito- en Consignatiekas hebben gehoord. Ondertussen hebben zij een heel lange weg afgelegd om te automatiseren zodat zij een betere dienstverlening kunnen geven aan de curatoren en de rechtbanken. Er blijft evenwel nog steeds een tegenstrijdigheid bestaan tussen enerzijds, die monopoliepositie en anderzijds, de banken. Wij hebben allemaal een zekere inbreng gedaan in het debat maar volgens mij moet dit nog verder worden bekeken.

Er was ook een discussie over de verplichting ten aanzien van de curator om de bijzonder omslachtige procedure bij ontslag van beschermde werknemers af te schaffen. Wij hebben terzake een advies gekregen van minister Onkelinx. Volgens mij is zij aan de essentie voorbijgegaan want ik heb toen gewezen op een belangrijk artikel dat in een tijdschrift is verschenen waarin werd gesteld dat het Arbitragehof terzake gevat is. Ik had gehoopt dat minister Onkelinx een grotere inbreng zou doen. Ik wil daarmee echter niet gezegd hebben dat het standpunt dat werd ingenomen niet juist zou zijn. Als we over dergelijk belangrijke zaken praten moeten wij op een correcte manier worden ingelicht.

Tot slot, mijnheer de minister, kom ik tot het aspect van de verschoonbaarheid. Onder meer collega Vanhoutte heeft het hierover gehad. Mijnheer de minister, in uw gewijzigde versie ging u vrij ver en wij hebben dat teruggeschroefd zodat wij vandaag een vrij goed evenwicht hebben gevonden. De verschoonbaarheid van de rechtspersoon ging toch te ver. Collega Coveliers heeft opgemerkt dat een rechtspersoon kan ontbonden worden of in vereffening gesteld. In de commissie hebben wij dat debat ook gevoerd.

Collega Coveliers, waarom is dit debat gevoerd? Waarom is de verschoonbaarheid van een rechtspersoon nog altijd belangrijk? Welnu, zelfs als gefailleerde blijft een rechtspersoon bestaan en een van de argumenten om een rechtspersoon niet verschoonbaar te verklaren is het gevaar dat men zou kunnen gebruikmaken van gefailleerde rechtspersonen die verschoonbaar zijn verklaard om die in de handel te brengen. Ik denk dat het goed is dat wij dat wat hebben afgeblokt, maar wij moeten wel nagaan wat wij doen met de rechtspersoon die blijft bestaan, ook na het

faillissement.

Dan is er het aspect van de borg die kan verschoonbaar worden verklaard. Wij hebben erop gewezen dat de automatische verschoonbaarheid van de borg ongewenste effecten op het economisch leven zou hebben. Desondanks wordt in het huidig ontwerp een borg uit vrijgevigheid door de rechtbank van zijn resterende schulden ontslagen, behalve wanneer hij zijn onvermogen op bedrieglijke wijze heeft geregeld. Wij blijven onze bezwaren tegen een dergelijke bepaling handhaven. De kredietmarkt zal lijden onder deze nieuwe bepaling. Deze wet wordt trouwens goedgekeurd op het ogenblik dat minister van Financiën Reynders een onderzoek laat uitvoeren naar de kredietschaarste. In de praktijk zal de borgtocht bovendien gemakkelijk worden omzeild door een overeenkomst te sluiten met twee hoofdelijke schuldenaren in plaats van met een schuldenaar en een borg om een abstracte garantie te bedingen. Wij zeggen dat een dergelijke bepaling niet thuishoort in het faillissementsrecht, maar zou moeten worden bekeken in de hele problematiek van de borgstelling en de zekerheden.

Mijnheer de minister, bovendien stellen wij ons de vraag of dit alles niet ongrondwettelijk is, want een borg die zich heeft borg gesteld voor iemand die nadien wordt gefailleerd, wordt wel verschoonbaar verklaard. Een borg die zich borg heeft gesteld voor een gewone schuldenaar kan niet verschoonbaar worden verklaard, tenzij hij de moeilijke procedure van de collectieve schuldenregeling gaat volgen. Dat initiatief moet hij dan zelf nemen, terwijl hier de borg automatisch door de rechtbank zelf verschoonbaar kan worden verklaard.

Collega's, ik heb zowel de positieve als de negatieve aspecten van de wijziging van de faillissementswet willen onderstrepen. Wij hebben daar ook constructief aan meegewerkt, maar toch wil ik nog enkele bezwaren aanbrengen. In elk geval zijn wij een stap verder in een betere afwikkeling van wat voor de gefailleerde van belang is, namelijk weten hoe snel zijn faillissement kan worden afgesloten en hoe snel hij opnieuw in het maatschappelijke en economisch leven kan worden ingeschakeld.

Vandaag is het nu eenmaal zo dat eens men failliet is gegaan, men er bijna niet meer uit geraakt, tenzij men dan een procedure van eerherstel gaat voeren. Dit wetsontwerp maakt daaraan een einde en daarover kunnen wij ons enkel verheugen.

02.05 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik zal ook kort zijn. De heer Van Hoorebeke beloofde dat ook te zijn, wat hem evenwel niet belette om in detail de positieve en negatieve kanten te belichten. Ik herinner mij levendig de periode 1996-1997, toen wij de faillissementswet en achteraf het gerechtelijk akkoord hebben behandeld. Wij konden aannemen dat de faillissementswet degelijk was geconstrueerd. Dat bleek ook zo op het terrein het geval te zijn. Alleen hebben wij kunnen zien dat door de inspanningen die in de tweede ronde werden geleverd, wij de wet door evaluatie beter op punt hebben kunnen stellen dan voorheen. Sommigen noemen dat een evaluatie, anderen een reparatiewet. Dit hangt af van het standpunt, dat laat ik in het midden.

En deuxième lieu, je voudrais souligner comme plusieurs intervenants l'ont d'ailleurs fait, la bonne atmosphère qui régnait dans cette commission. J'espère que nous rencontrerons le même esprit positif quand nous entamerons les débats sur l'accord judiciaire.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de twee doelstellingen die in 1997 ten grondslag aan de wet lagen, met name een meer humane afhandeling van het faillissement en een snellere liquidatie bij onafwendbaar faillissement, verder werden ingevoerd.

Il y a la reconnaissance d'une moindre responsabilité du failli selon des critères objectifs, ce que je considère comme un très grand avantage.

In tegenstelling tot u, mijnheer Van Hoorebeke, vind ik niet dat de borgstelling die men eigenlijk uit familiale solidariteit doet, op dezelfde wijze moet worden bekeken als de professionele financiële borgstelling. Voor mij is er een essentieel verschil tussen beide. Ik prijs mij gelukkig over de genomen maatregelen. Er is een reeks van problemen aangeraakt en opgelost. Persoonlijk heb ik nooit geaarzeld om de consignatie- en depositokas gelijk te stellen met andere private ondernemingen, die ook garanties kunnen bieden. Ik leg mij echter neer bij de keuzes die werden gemaakt. Daarmee is een belangrijk probleem opgelost. Naar aanleiding van het gerechtelijk akkoord hoop ik op dezelfde goede klemtonen. Misschien hebben wij in 1997 bij de vele inspanningen voor het ene project, wat weinig aandacht aan het tweede besteed, het gerechtelijk akkoord. Dat moet nog op punt worden gesteld.

De **voorzitter**: De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1132/14)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1132/14)**

Het wetsontwerp telt 37 artikelen.
Le projet de loi compte 37 articles.

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997, het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van vennootschappen".
L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites, le Code judiciaire et le Code des sociétés".

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 37 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 37 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De vergadering is gesloten.
La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 21.20 uur.
Volgende vergadering donderdag 19 juli 2001 om 14.15 uur.
La séance est levée à 21.20 heures. Prochaine séance le jeudi 19 juillet 2001 à 14.15 heures.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

woensdag

mercredi

18-07-2001

18-07-2001

18:05 uur

18:05 heures

INHOUD

SOMMAIRE

Berichten van verhindering	1	Excusés	1
Wetsontwerp betreffende de anonimiteit van de getuigen (1185/1 tot 10)	1	Projet de loi relatif à l'anonymat des témoins (1185/1 à 10)	1
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	1	<i>Reprise de la discussion générale</i>	1
<i>Sprekers: Fred Erdman, Marc Verwilghen, minister van Justitie</i>		<i>Orateurs: Fred Erdman, Marc Verwilghen, ministre de la Justice</i>	
<i>Bespreking van de artikelen</i>	6	<i>Discussion des articles</i>	6
<i>Sprekers: Tony Van Parys</i>		<i>Orateurs: Tony Van Parys</i>	
Wetsontwerp tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997, de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en het Wetboek van vennootschappen (1132/1 tot 14)	6	Projet de loi modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites, la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire et le Code des sociétés (1132/1 à 14)	6
- Wetsvoorstel van de heren Jo Vandeurzen, Stefaan De Clerck en Karel Van Hoorebeke tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997 (689/1 en 2)	6	- Proposition de loi de MM. Jo Vandeurzen, Stefaan De Clerck et Karel Van Hoorebeke modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites (689/1 et 2)	6
- Wetsvoorstel van de heer Jean-Pierre Grafé tot wijziging van artikel 101, tweede lid, van de faillissementswet van 8 augustus 1997 (735/1 en 2)	6	- Proposition de loi de M. Jean-Pierre Grafé modifiant l'article 101, alinéa 2, de la loi du 8 août 1997 sur les faillites (735/1 et 2)	6
<i>Algemene bespreking</i>	7	<i>Discussion générale</i>	7
<i>Sprekers: Jo Vandeurzen, Guy Hove, Peter Vanhoutte, Karel Van Hoorebeke, Marc Verwilghen, minister van Justitie</i>		<i>Orateurs: Jo Vandeurzen, Guy Hove, Peter Vanhoutte, Karel Van Hoorebeke, Marc Verwilghen, ministre de la Justice</i>	
<i>Bespreking van de artikelen</i>	10	<i>Discussion des articles</i>	10

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 18 JULI 2001

19:33 uur

SEANCE PLENIERE

du

MERCREDI 18 JUILLET 2001

19:33 heures

De vergadering wordt geopend om 19.30 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering: Marc Verwilghen

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.

Berichten van verhindering

Gezondheidsredenen: Pierre Chevalier, Patrick Moriau en Simonne Leen
Beroepsplicht: Corinne De Permentier
Buitenslands: Zoé Genot, Annemie Van de Casteele, Pierre Lano en Pierrette Cahay-André
Raad van Europa: Stef Goris

Federale regering

Guy verhofstadt, eerste minister: Madrid
Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken: Rome
Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen: gezondheidsredenen
Eddy Boutmans, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking: Genève
Olivier Deleuze, staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling: Bonn

01 Wetsontwerp betreffende de anonimiteit van de getuigen (1185/1 tot 10)

Hervatting van de algemene bespreking

01.01 Fred Erdman (SP): De voorzitter verwees zo-even naar de wordingsgeschiedenis van dit ontwerp, dat zich lange tijd bij de Raad van State

La séance est ouverte à 19.30 heures par M. Herman De Croo, président.

Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance: Marc Verwilghen

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

Excusés

Raisons de santé: Pierre Chevalier, Patrick Moriau et Simonne Leen
Obligations professionnelles: Corinne De Permentier
A l'étranger: Zoé Genot, Annemie Van de Casteele, Pierre Lano et Pierrette Cahay-André
Conseil de l'Europe: Stef Goris

Gouvernement fédéral

Guy Verhofstadt, premier ministre: Madrid
Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères: Rome
Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration: raisons de santé
Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement: Genève
Olivier Deleuze, secrétaire d'Etat et au Développement durable: Bonn

01 Projet de loi relatif à l'anonymat des témoins (1185/1 à 10)

Reprise de la discussion générale

01.01 Fred Erdman (SP): Le président vient de faire la genèse de ce projet de loi qui a fait un long séjour au Conseil d'Etat. Ce projet a également fait

bevond. Daarnaast werd het ook sterk geamendeerd en verfijnd.

Vandaag is de rechter soeverein in de beoordeling van getuigenissen. De anonieme getuige is niet nieuw, maar wordt al geruime tijd gebruikt als element in de bewijsvoering. Dat heeft te maken met bescherming van getuigen en met het bestaan van afrekeningen.

Bij het gebruik van de anonieme getuigen moeten de nodige voorzorgen worden genomen. Er werd herhaaldelijk gewezen op mogelijk verzet van Straatsburg. Straatsburg sluit de anonieme getuigen echter niet uit voor zover de procedure voldoende garanties inhoudt voor de rechten van de verdediging. Dat staat niet alleen in het boek van professor De Clerck, maar ook in diverse arresten.

Welke garanties biedt dit ontwerp? Vandaag werkt men met inlichtingen uit welingelichte bron, die ongecontroleerd in het strafdossier terechtkomen. De rechter kan op basis van elementen van dat dossier beslissen dat de tenlastelegging bewezen is. Nu wil men garanties inbouwen. De tussenkomst van een onderzoeksrechter is nodig bij gebruik van volledig anonieme getuigen. Ik betreur nog altijd dat men mijn suggestie om de gedeeltelijke anonimiteit altijd op te leggen aan alle politieambtenaren, niet heeft willen volgen.

Er is wel het subsidiariteitsprincipe: de anonimiteit wordt slechts gegarandeerd als ze expliciet aangevraagd wordt; de geloofwaardigheid van de anonieme getuige moet onderzocht worden; er mogen geen andere middelen voorhanden zijn om de noodzakelijke garanties te bieden en de rechter beslist. De anonimiteit wordt voor de hele procedure beslist. Alle in het geding betrokken partijen kunnen tegenspraak leveren, maar de rechter beslist over de vragen die gesteld mogen worden – precies om de anonimiteit te bewaren. Vervolgens oordeelt de rechter ten gronde.

Op een bepaald ogenblik werd opgeworpen dat bewijs door anonieme getuigen moest worden gestaafd door andere bewijsmiddelen. Het mag niet om een andere anonieme getuigenis gaan; het moet een ander bewijselement zijn.

De heer Coveliers maakte en afweging van belangen. Ik volg zijn redenering niet helemaal, omdat de belangen volgens mij gelijkwaardig moeten zijn. De rechten van de gemeenschap kunnen dus niet primeren op de rechten van de

l'objet de nombreux amendements et il a par ailleurs été affiné.

Désormais, le juge décidera souverainement de la crédibilité des témoins. Le concept de témoin anonyme n'est pas nouveau mais depuis un certain temps déjà, il constitue un élément de l'administration de la preuve. Il s'agit, en l'espèce, de la protection des témoins et des règlements de compte.

Il faut prendre les précautions nécessaires lorsque l'on recourt aux témoins anonymes. A plusieurs reprises, il a été fait état de l'éventuelle opposition de Strasbourg. En effet, la Cour européenne de Justice n'exclut pas les témoins anonymes à condition que la procédure offre des garanties suffisantes aux droits de la défense comme on peut le lire dans l'ouvrage du professeur De Clerck mais aussi dans différents arrêts.

Quelles garanties ce projet offre-t-il ? A l'heure actuelle, des informations provenant de sources fiables sont inscrites au dossier pénal sans aucun contrôle. Sur la base des éléments figurant dans ce dossier, le juge peut estimer que le chef d'accusation est établi. On souhaite désormais des garanties. L'intervention d'un juge d'instruction est requis en cas de témoignage anonyme complet. Je regrette toujours que ma proposition visant à contraindre les fonctionnaires de police à recourir au témoignage anonyme partiel dans tous les cas n'ait pas été suivie.

Il existe cependant le principe de subsidiarité : l'anonymat n'est garanti que s'il est explicitement demandé ; la crédibilité du témoin anonyme doit être examinée ; il ne peut exister d'autres moyens de réunir les garanties nécessaires et c'est le juge qui tranche. L'anonymat vaut pour l'ensemble de la procédure. Toutes les parties impliquées dans le procès peuvent formuler des objections, mais le juge détermine quelles questions pourront être posées, précisément pour garantir l'anonymat. Vervolgens oordeelt de rechter ten gronde. Le juge statue ensuite sur le fonds.

Il a été dit à un moment que les éléments fournis par les témoins anonymes devraient être corroborés par d'autres éléments probants. Il ne pouvait s'agir en l'espèce d'un autre témoin anonyme mais bien d'un autre élément de preuve.

M. Coveliers a pesé les intérêts en présence. Je ne partage pas entièrement son raisonnement car, à mon estime, les intérêts doivent être semblables. Les droits de la collectivité ne peuvent pas prévaloir sur ceux de la défense. La défense doit pouvoir

verdediging. Bestaande rechtsregels mogen door de verdediging worden uitgeput. Zulks mag niet worden afgedaan als manoeuvres om de gemeenschap te schaden. Wanneer men het pentiti-systeem verder uitbouwt, moet men er zich voor hoeden het te stringent te willen toepassen.

(Frans) Ik neem het voorbeeld van de amendementen van de heer Decroly. Het heeft geen zin de procedure te overbelasten als de finaliteit de anonimiteit is. Dan verkies ik de huidige - zij het illegale - procedure.

(Nederlands) Misschien had minister Verwilghen beter een globaal wetgevend project ingediend, waarvan het luik over de anonieme getuigen slechts een onderdeel zou zijn geweest, naast bijvoorbeeld de proactieve recherche. In dat geval zou de eigenlijke fiscaliteit van de voorgestelde hervormingen beter uit de verf zijn gekomen.

(Frans) Wat is de zware criminaliteit ? Ik geloof dat er behoefte is aan een meer verfijnde wetgevingstechnische definitie.

(Nederlands) Het amendement had tot doel een uitzondering vast te leggen. Als een rechter in een uitzonderlijk geval vaststelt dat het onmogelijk is om andere bewijzen te verzamelen dan de anonieme getuigenissen, moest hij daar een beroep op kunnen doen. Die rechter moest dan wel de motivering duidelijk omschrijven. Helemaal nieuw was dat niet, want in zekere zin bestaat die mogelijkheid nu al.

(Frans) Artikel 16 van de wet betreffende de voorlopige hechtenis bepaalt dat in geval van aanhouding de rechter de feitelijke omstandigheden van de zaak vermeldt en die welke eigen zijn aan de persoonlijkheid van de verdachte, die de voorlopige hechtenis wettigen.

U bent het misschien niet eens met die tekst, mijnheer Decroly, maar hij bestaat al sinds 1960 en wordt nog dagelijks toegepast.

(Nederlands) Meer nog, wanneer de rechter iemand veroordeelt, louter en alleen op basis van de elementen van het dossier, is er toch ook geen sprake van een expliciete motivatie. Daar zal het Hof van Cassatie in een eventuele uitspraak geen problemen mee hebben.

(Frans) Laten we aannemen dat de analyse van de heer Van Parys en anderen niet volstaat voor het Hof van Straatsburg. Het Hof zou dan kunnen oordelen dat de rechter onvoldoende bewijsstukken heeft en vragen de inverdenkinggestelde in vrijheid te stellen.

s'appuyer pleinement sur les règles de droit existantes. Mais il ne faut pas que ces règles puissent être détournées au détriment de la collectivité. En développant le système des repentis, il faut se garder de vouloir l'appliquer trop rigoureusement.

(En français) Je prends comme exemple les amendements de M. Decroly. Surcharger la procédure si l'on veut obtenir la finalité de l'anonymat ne sert à rien. J'y préférerais la procédure actuelle, toute illégale qu'elle soit.

(En néerlandais) Le ministre Verwilghen aurait peut-être mieux fait de déposer un projet de loi global dont le volet relatif aux témoins anonymes n'aurait constitué qu'un élément, à côté d'un volet consacré par exemple à la recherche pro-active. De la sorte, la finalité spécifique des réformes proposées aurait été mieux exposée.

(En français): Qu'est-ce que la grande criminalité? Ne devrait-on pas avoir une définition législative plus peaufinée ?

(En néerlandais) L'amendement tendait à déterminer une exception, le juge étant sensé y recourir s'il constatait l'impossibilité de recueillir des preuves autres que celles fournies par des témoignages anonymes. Toutefois, le juge devait alors clairement motiver sa décision. Il ne s'agit pas véritablement d'une innovation puisque cette formule existe déjà dans une certaine mesure.

(En français) L'article 16 de la loi sur la détention préventive dit que si quelqu'un est arrêté, le juge mentionne les circonstances de la cause et les éléments de personnalité de l'inculpé qui justifient la détention.

Peut-être n'êtes-vous pas d'accord avec ce texte, Monsieur Decroly, mais il tient la route depuis 1960 et est appliqué tous les jours.

(En néerlandais) Qui plus est, lorsque le juge prononce une condamnation en se fondant exclusivement sur des éléments du dossier, il n'est pas davantage question d'une motivation explicite. La Cour de cassation n'y verrait aucun inconvénient.

(En français) Admettons que l'analyse de M. Van Parys et d'autres ne suffise pas à la Cour de Strasbourg, celle-ci pourrait estimer que le juge n'a pas assez d'éléments probants et demander la relaxe du prévenu.

Uit het oogpunt van de door u verdedigde principes, mijnheer Decroly, valt er niets te vrezen, want zonder bewijs kan niemand veroordeeld worden.

Dan staan we weer waar we begonnen zijn, maar we zullen tenminste de moeite gedaan hebben om de door de mensenhandelfaffia bedreigde gemeenschap te dwingen zich te verdedigen.

(Nederlands) Ik aanvaard dat men daar nog vraagtekens bij plaatst. Men kan daar eindeloos mee doorgaan. Ook bij de discussie over de wet op de voorlopige hechtenis werd voortdurend gedebatteerd over bijkomende garanties, terwijl anderen weer stelden dat te veel rechten werden vastgelegd. Ik verwijs naar de oeverloze debatten rond het Franchimont-ontwerp.

(Frans) Indertijd zeiden sommigen dat als de hervorming-Franchimont haar beslag zou krijgen, er geen bestraffing meer zou zijn; men zou alleen nog rechten hebben.

(Nederlands) Ook in de moeilijke omstandigheden, die ik zonet heb geschetst, is er uiteindelijk een soort compromis uit de bus gekomen. Men moet nu eenmaal bepaalde keuzes maken. Het is trouwens niet uitgesloten dat de senatoren vooralsnog bepaalde wijzigingen willen aanbrengen. We zullen wel zien.

De SP zal alleszins dit wetsontwerp goedkeuren.
(Applaus)

01.02 Minister **Marc Verwilghen** *(Nederlands)*: Een minister moet tegenwoordig een manager zijn. Dat geldt ook voor Justitie. Ik heb wel degelijk gedacht aan een omvattend project voor het hele probleem van de georganiseerde misdaad, maar dat is niet gelukt. Het heeft in de praktijk veel langer geduurd en het dossier werd opgedeeld in verschillende delen. Ondertussen vraagt de burger nog steeds om management. Hij vraagt ons bijvoorbeeld om stappen te zetten met betrekking tot de spijtoptanten, want hij heeft vernomen dat in Italië en de Verenigde Staten zoiets bestaat.

(Frans) Net als de heer Giet vind ik dat wetteksten alleen niet volstaan. Zo is er een circulaire waarbij de actoren in het veld gehouden zijn een bijzondere procedure op te starten bij car- of homejackings.

(Nederlands) We zijn ontegensprekelijk bezig met de uitbouw van een instrumentarium, dat het concrete werk op het terrein moet

Du point de vue des principes que vous défendez, Monsieur Decroly, on ne risque rien, car s'il n'y a pas d'élément probant, on ne peut condamner.

On revient à la case départ, mais, au moins, on aurait fait l'effort d'obliger la communauté menacée par cette mafia de la traite des êtres humains à se défendre.

(En néerlandais): Je comprends qu'on s'interroge encore à ce propos mais on pourrait le faire indéfiniment. Lors de l'examen de la loi sur la détention provisoire, on a été longuement question de garanties supplémentaires cependant que d'autres considéraient que l'on avait établi trop de droits. Je renvoie à cet égard aux interminables débats au sujet du projet Franchimont.

(En français) A l'époque, on entendait dire que si la réforme Franchimont était réalisée, on n'aurait plus de répression, mais uniquement des droits.

(En néerlandais) Dans les circonstances difficiles que je viens d'esquisser, une sorte de compromis a en définitive pu se dégager. Certains choix doivent en effet être faits. Par ailleurs, il n'est pas exclu que les sénateurs apportent des modifications. Nous verrons.

Le SP adoptera en tout cas le présent projet de loi.
(Applaudissements)

01.02 **Marc Verwilghen**, ministre *(en néerlandais)*: De nos jours, un ministre doit être un gestionnaire et le département de la Justice n'échappe pas à la règle. J'ai effectivement envisagé un projet global qui s'attaquerait à l'ensemble du problème du crime organisé mais ce projet n'a pas vu le jour. Dans la pratique, les travaux ont duré plus longtemps que prévu et le dossier a été subdivisé. En attendant, le citoyen demande que la gestion soit assurée. Ayant appris l'existence d'un tel système en Italie et aux Etats-Unis, il attend de nous des démarches dans le dossier des repentis.

(En français) Je suis d'accord avec M. Giet sur le fait qu'il faut d'autres éléments que des textes légaux. Ainsi, une circulaire force les intervenants de terrain à mettre en œuvre une procédure particulière en cas de car- ou de homejacking.

(en néerlandais) Nous élaborons différents instruments destinés à faciliter le travail concret sur le terrain. Je pense ainsi au parquet fédéral, au

vergemakkelijken. Ik denk bijvoorbeeld aan het federaal parket, de centrale dienst voor de inbeslagname of verbeurdverklaring, de centrale tapkamer en zo verder. Het terrein heeft absoluut behoefte aan een goed uitgebouwd instrumentarium. Men verwacht zulks met nadruk van de wetgever.

(Frans) Ik ben er enigszins beducht voor om aangelegenheden te bespreken die nog niet geregeld zijn, maar waarnaar er echt vraag is.

(Nederlands) De burger begrijpt niet dat politici niet in staat zijn een degelijk probleem te managen, terwijl bedrijfsleiders dat op hun terrein wel kunnen. Er zijn parlementaire onderzoekscommissies geweest en thans is er een ontwerp. Daartussen ligt de tijd die nodig was voor debatten in de Ministerraad, de Kamer- en de Senaatscommissies.

(Frans) Volgens de Senaatscommissie belast met het onderzoek naar de georganiseerde misdaad belemmert het geweld waaraan getuigen blootstaan het aanbrengen van het getuigenbewijs, waardoor die getuigen beschermd moeten worden.

Uit de jaarverslagen blijkt dat in 63 procent van de gevallen geweld wordt gepleegd om te voorkomen dat leden van criminele milieus uit de biecht zouden klappen.

(Nederlands) Het wetsontwerp heeft het aspect van de volledige anonimiteit uit het mini-onderzoek gehaald. Sommigen zien hierin een uitholling van het concept. Ik spreek dit tegen. Al in een vroege fase werd de persoon van de onderzoeksrechter in het geheel gevaloriseerd. Hij – of zij – krijgt de macht om het mini-onderzoek op elk ogenblik te stoppen. Bovendien is het mini-onderzoek een recht dat enkel door het openbaar ministerie kan worden opgevorderd: noch het slachtoffer, noch de dader hebben die mogelijkheid.

De greep van de georganiseerde misdaad op de samenleving wordt ondraaglijk. Slachtoffers vragen dat de conclusies van de parlementaire onderzoekscommissies in wetten worden omgezet. Ik roep dan ook het Parlement op het ontwerp goed te keuren, zodat ten minste deze eerste stap kan gezet worden. *(Applaus)*

Vraagt nog iemand het woord? (Nee)

De algemene bespreking is gesloten.

service central des saisies et confiscations, à la centrale d'écoutes, etc.... Les personnes actives sur le terrain ont absolument besoin de tels instruments. Elles attendent une initiative en ce sens du législateur.

(En français) J'ai une certaine crainte parce que nous devons débattre de matières qui ne sont pas encore réglées, mais font l'objet d'une demande réelle.

(En néerlandais) Les citoyens ne comprennent pas que les politiciens ne soient pas en mesure de gérer un tel problème alors que les chefs d'entreprise s'en montrent parfaitement capables dans le domaine qui est le leur. Il y a eu les commissions d'enquête parlementaires et, à présent, il y a ce projet. Entre les deux, des débats ont pu être menés en conseil des ministres ainsi qu'au sein des commissions de la Chambre et du Sénat.

(En français) La commission d'enquête du Sénat sur la criminalité organisée a estimé que la violence exercée sur les témoins entrave l'administration de la preuve testimoniale et rend nécessaire un mécanisme de protection des témoins.

Les rapports annuels nous montrent qu'il y a utilisation de la violence dans 63% des cas pour maintenir la pression dans les milieux criminels.

(En néerlandais) Le projet de loi a retiré l'aspect de l'anonymat total de la mini-instruction. D'aucuns estiment que le concept se trouve ainsi vidé de sa substance. Je ne suis pas d'accord. La personne du juge d'instruction est déjà valorisée dans un stade précoce. Le juge d'instruction a le pouvoir d'arrêter à tout moment la mini-instruction. Par ailleurs, la mini-instruction est un droit qui ne peut être requis que par le ministère public. Ni la victime, ni l'auteur des faits ne disposent de cette possibilité.

La mainmise du crime organisé sur la société devient intolérable. Les victimes demandent que les conclusions formulées par les commissions parlementaires d'enquête soient coulées dans des lois. J'exhorte donc le Parlement à adopter ce projet afin qu'une première étape au moins puisse être franchie. *(Applaudissements)*

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (Non)

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) (1185/10)

Het wetsontwerp telt 17 artikelen.

De artikelen 1 à 10 zijn zonder opmerkingen aangenomen.

Ingediend amendement:

Art. 11

- 60: Tony Van Parys, Geert Bourgeois (1185/12)

Het amendement is aangenomen.

De artikelen 12 en 13 zijn zonder opmerkingen aangenomen.

Art. 14

- 58: Vincent Decroly (1185/11)

- 62: Thierry Giet (1185/00)

- 61: Geert Bourgeois (1185/00)

01.03 Tony Van Parys (CVP): Dit amendement wil de uitsluiting van het mini-onderzoek opheffen. We willen hiermee terug naar de oorspronkelijke visie van het ontwerp, vóór het amendement-Decroly het heeft uitgehold. Voor de indieners is er geen enkele reden om het beroep doen op de volledige anonimiteit van getuigen uit te sluiten van de mini-instructie.

De stemming over de amendementen en artikelen wordt aangehouden.

De artikelen 15 tot 17 worden artikel per artikel aangenomen.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

02 Wetsontwerp tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997, de wet van 17 juli 1997 betreffende het gerechtelijk akkoord en het Wetboek van vennootschappen (1132/1 tot 14)

- Wetsvoorstel van de heren Jo Vandeurzen, Stefaan De Clerck en Karel Van Hoorebeke tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997 (689/1 en 2)

- Wetsvoorstel van de heer Jean-Pierre Grafé tot wijziging van artikel 101, tweede lid, van de

Discussion des articles

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) (1185/10)

Le projet de loi compte 17 articles.

Les articles 1 à 10 sont adoptés sans observation.

Amendement déposé:

Art. 11

- 60: Tony Van Parys, Geert Bourgeois (1185/12)

L'amendement est réservé.

Les articles 12 et 13 sont adoptés sans observation.

Art. 14

- 58: Vincent Decroly (1185/11)

- 62: Thierry Giet (1185/00)

- 61: Geert Bourgeois (1185/00)

01.03 Tony Van Parys (CVP): Cet amendement tend à lever l'exclusion de la mini-enquête. Ainsi, nous souhaitons revenir à la vision initiale du projet, avant que l'amendement de M. Decroly ne la vide de sa substance. Les auteurs n'ont aucune raison d'exclure le recours au témoignage anonyme complet lors de la mini-instruction.

Le vote sur les amendements et les articles est réservé.

Les articles 15 à 17 sont adoptés article par article.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

02 Projet de loi modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites, la loi du 17 juillet 1997 relative au concordat judiciaire et le Code des sociétés (1132/1 à 14)

- Proposition de loi de MM. Jo Vandeurzen, Stefaan De Clerck et Karel Van Hoorebeke modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites (689/1 et 2)

- Proposition de loi de M. Jean-Pierre Grafé modifiant l'article 101, alinéa 2, de la loi du 8 août 1997 sur les faillites (735/1 et 2)

faillissementswet van 8 augustus 1997 (735/1 en 2)**Algemene bespreking**

De algemene bespreking is geopend.

De **voorzitter**: Mevrouw Barzin, rapporteur, kan om de persoonlijke redenen waarvan zij mij in kennis gesteld heeft, niet aanwezig zijn en laat zich verontschuldigen.

02.01 Jo Vandeurzen (CVP): De evaluatie van de faillissementswet van 17 juli 1997 was al lang verwacht. De bespreking van de voorstellen tot aanpassing werden even uitgesteld tot ook de minister met een ontwerp klaar was. De volgende verbeteringen werden aangebracht. De curator moet voortaan aangeven dat zijn professionele activiteiten in het verleden geen aanleiding kunnen geven tot de schijn van partijdigheid. De rechter kan reageren met een vervanging, de aanstelling van een speciale curator of het oordeel dat het probleem onbeduidend is. Voorts was verschoonbaarheid vroeger een gunst, terwijl het nu automatisch een recht wordt, behalve als specifieke omstandigheden dat vereisen.

De wet op het gerechtelijk akkoord zal na het reces worden besproken. Daarbij gaat het om een vrij grondige herziening. Het was een goede zaak dat dossier af te splitsen van wat we nu vanavond bespreken. Ik hoop trouwens dat de besprekingen in dezelfde constructieve sfeer kunnen gebeuren als die inzake de faillissementswet. (*Applaus*)

02.02 Guy Hove (VLD): Ik spreek mee in naam van de heer Lano, die een actieve rol heeft gespeeld bij de behandeling van dit ontwerp.

De faillissementswet van 1997 was duidelijk voor een aantal verbeteringen en aanpassingen vatbaar.

De procedure kan daardoor doorzichtiger worden gemaakt. Zo moet de curator slechts één maal de eed afleggen. De rapporteringsverplichtingen worden beter gecoördineerd. De voorwaarden voor de onmiddellijke verkoop van de activa werden aangepast. De nieuwe wet zal dus een grote verbetering betekenen. De VLD wilde nog verder gaan om te komen tot meer efficiëntie en een geringer beroep op de rechtbanken. Ook inzake de territoriale bevoegdheid van de rechtbanken hadden we een ander voorstel ingediend. Hoe dan ook is het eindresultaat positief. (*Applaus*)

Discussion générale

La discussion générale est ouverte.

Le **président**:: Mme Barzin, rapporteuse, ne peut être présente pour des raisons personnelles qu'elle m'a communiquées. Elle est donc excusée.

02.01 Jo Vandeurzen (CVP): L'évaluation de la loi du 17 juillet 1997 sur les faillites était attendue depuis longtemps. La discussion des propositions d'adaptation a été reportée jusqu'à ce que le ministre ait pu présenter un projet. Les améliorations suivantes ont été apportées au texte. Dorénavant, le curateur doit déclarer que ses activités professionnelles passées ne peuvent susciter un sentiment de partialité. L'attitude du juge peut consister à désigner un remplaçant, nommer un curateur spécial ou considérer le problème comme insignifiant. De plus, par la passé, l'excusabilité était considérée comme une faveur alors qu'elle devient actuellement un droit automatique, sauf circonstances spécifiques.

La loi sur le concordat judiciaire sera examinée à la rentrée. Il s'agit d'une réforme assez importante. La scission de ce dossier d'avec celui que nous examinons ce soir est une bonne chose. J'espère d'ailleurs que les discussions se dérouleront de manière aussi constructive que lors des discussions relatives à la loi sur les faillites. (*Applaudissements*)

02.02 Guy Hove (VLD): Je prends la parole au nom de M. Lano qui a joué un rôle actif dans l'examen de ce projet.

Il est clair que la loi de 1997 sur les faillites devait être améliorée et adaptée.

La procédure pourrait ainsi être rendue plus transparente. Le curateur ne doit plus prêter serment qu'une seule fois. Les obligations de *reporting* sont mieux coordonnées. Les conditions pour procéder à une vente immédiate des actifs ont été adaptées. La nouvelle loi apportera donc de grandes améliorations. Le VLD souhaitait aller plus loin encore dans le souci d'une efficacité plus grande encore et pour diminuer le nombre de recours aux tribunaux. Nous avons également déposé une autre proposition concernant la compétence territoriale des tribunaux. Quoi qu'il en soit, le résultat final est appréciable. (*Applaudissements*)

02.03 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Onze fractie zit op dezelfde lijn als de VLD voor wat betreft het stimuleren van het ondernemerschap. Dat kan niet alleen door lastenverlaging, maar ook door de wetgeving over de faillissementen te verbeteren. Dat gebeurde al eerder met de wet op het gerechtelijk akkoord. Nu wordt de wet op het faillissement zelf aangepakt.

Eindelijk raken we van de notie af dat een gefailleerde zelfstandige zijn leven lang de schulden meedraagt. Verschoonbaarheid is voortaan een verworven recht. Toch blijven de schuldeisers niet in de kou staan: ook een beperkte verschoonbaarheid is mogelijk. De nieuwe regeling geldt evenwel niet voor de rechtspersonen, maar alleen voor de fysieke personen. De motivering van die nuance ontsnapt mij. Wellicht moeten we daar in de toekomst op terugkomen.

Wie in België wil ondernemen, verdient eigenlijk alle steun. Ondernemers vormen de basis van ons economisch bestel. Mensen moeten goed ondersteund en begeleid worden bij de start van hun zaak en goed gemanaged. Zo kunnen heel wat faillissementen vermeden worden. Maar als er dan een faillissement komt, verdienen ondernemers nog steun. Starters moeten vlot toegang krijgen tot krediet. De Consignatiekas kan – indien gemoderniseerd – ook worden aangewend als beheerder van de faillissementsrekening, zodat ook in het belang van de gefailleerde kan worden gehandeld, in plaats van louter in het belang van de banken, zoals nu doorgaans het geval is. *(Applaus)*

02.04 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Ook ik breng hulde aan al wie – ver van de pers – meewerkte in deze technische commissie. Deze tekst moet nog worden aangevuld met een tekst over het gerechtelijk akkoord, die in het najaar aan bod zal komen. Dit is een technische aanpassing van de faillissementswet, die er kwam na een periode van evaluatie. De procedure moet zowel tegemoet komen aan de belangen van de schuldeisers als aan die van de gefailleerde.

Naast de technische aanpassingen zijn er een aantal interessante innovaties, zoals de grotere onafhankelijkheid voor de curator. Deze heeft ook een meldingsplicht als iets zijn onafhankelijkheid in het gedrang kan brengen.

02.03 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Notre groupe est sur la même longueur d'onde que le VLD en ce qui concerne la promotion de l'esprit d'entreprise. Toutefois, si l'on veut atteindre cet objectif, il ne faudra pas seulement réduire les charges mais encore améliorer la législation relative aux faillites. Ceci a déjà été fait précédemment par l'adoption de la loi sur le concordat judiciaire. Mais, aujourd'hui, on remanie la loi sur les faillites elle-même.

Nous en finissons une fois pour toutes avec l'idée qu'un indépendant failli porte durant toute sa vie le fardeau de ses dettes. Le fait de pouvoir bénéficier de causes d'excuse est désormais un droit acquis pour les intéressés. Mais cela ne signifie pas qu'on oublie les créanciers: eux aussi pourront bénéficier de causes d'excuse. Toutefois, cette nouvelle réglementation ne s'applique pas aux personnes morales, mais uniquement aux personnes physiques. Et j'avoue ne pas voir ce qui justifie cette différence de traitement. Nous devons sans doute revenir sur ce problème dans l'avenir.

Celui qui veut entreprendre en Belgique mérite d'être soutenu. Les entrepreneurs sont le fondement de notre système économique. Lorsqu'ils démarrent une affaire, les gens doivent être soutenus et encadrés. De nombreuses faillites pourraient ainsi être évitées. En cas de faillite aussi cependant, il convient d'apporter une aide au failli. Les jeunes entrepreneurs doivent par ailleurs avoir aisément accès au crédit. La Caisse des consignations devrait être modernisée pour pouvoir assurer la gestion des comptes de faillites. Cela permettrait d'agir aussi dans l'intérêt du failli et plus uniquement dans l'intérêt des banques, comme c'est généralement le cas à l'heure actuelle. *(Applaudissements)*

02.04 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Je rends également hommage à tous ceux qui ont participé – loin de tout battage médiatique – aux travaux de cette commission technique. Ce texte doit encore être complété par un texte sur le concordat judiciaire, qui sera discuté à l'automne. Ce projet apporte des aménagements techniques à la loi sur les faillites, ceci à l'issue d'une période d'évaluation. Il s'agit de tenir compte à la fois des intérêts des créanciers et de ceux du failli.

Outre les adaptations techniques, quelques dispositions novatrices intéressantes ont également été insérées dans la loi. Je pense notamment à la plus grande indépendance du curateur. Celui-ci a à présent un devoir de notification si un élément risque de porter atteinte à son indépendance.

De rapporteringsplicht van de curator wordt evenwichtiger; hij krijgt echter geen vrijgeleide. De rechter-commissaris wordt de medewerker van de curator, niet louter de controleur ervan.

Regeringscommissaris Zenner onderstreepte de noodzaak de faillissementswetgeving te verfijnen in de strijd tegen de fiscale fraude. Dat leidde terecht tot amenderingen.

De monopolipositie van de Deposito- en Consignatiekas blijft behouden. We moeten daarop later terugkomen.

Het Arbitragehof werd aangesproken inzake de arbeidsrechtelijke aspecten. Ik had gehoopt dat minister Onkelinx daarin een grotere inbreng zou gehad hebben.

De verschoonbaarheid van de rechtspersoon was iets te verregaand, maar ze blijft als principe bestaan. Dit probleem is nog niet volledig opgelost. Er blijft hier werk aan de winkel.

De borg kan verschoonbaar worden verklaard. Wij staan daar negatief tegenover, omdat dit negatieve invloed kan hebben op de kredietmarkt. Bovendien bestaat de mogelijkheid de borg te omzeilen. Deze aangelegenheid zou moeten worden geregeld in de ruimere context van borgstelling en zekerheden. Daarnaast heb ik vragen bij de grondwettelijkheid: een borg van een gefailleerde zou verschoonbaar zijn, die voor een gewone schuldenaar niet.

Deze wet is een verdere stap in de snelle en menselijke afwikkeling van het faillissement.
(Applaus)

[02.05] Minister **Marc Verwilghen** (Nederlands): In 1996 en 1997 werd de hervorming van de faillissementswetgeving en de wet op het gerechtelijk akkoord doorgevoerd, na grondige besprekingen. Door deze tweede ronde kunnen wij de wetgeving – na evaluatie – verfijnen. Sommigen noemen dit, nogal smalend, een reparatiewet, maar dat laat ik voor hun rekening.

(Frans) Ik wil onderstrepen dat er in de commissie in een goede sfeer gewerkt is. Ik hoop dat ik op evenveel steun zal kunnen rekenen in het debat over het gerechtelijk akkoord.

(Nederlands) Het faillissement moest niet alleen humaner worden afgewerkt, ook de liquidatie moest vlotter gebeuren. Beide doelstellingen worden nu gerealiseerd.

L'obligation de *reporting* du curateur devient plus équilibrée mais il n'obtient cependant pas de sauf-conduit. Le juge-commissaire n'est plus simplement le contrôleur du curateur mais devient son collaborateur.

M. Zenner, commissaire du gouvernement, a souligné la nécessité d'affiner la législation en matière de faillites pour combattre la fraude fiscale, ce qui a entraîné le dépôt d'amendements.

La caisse des dépôts et consignations conserve son monopole. Nous devons réexaminer cette matière ultérieurement.

La Cour d'Arbitrage a été interrogée sur les aspects relatifs au droit du travail. J'avais espéré que la ministre Onkelinx examinerait cette question plus avant.

L'excusabilité de la personne morale était un concept trop extrême mais le principe a néanmoins été conservé. Ce problème n'a pas encore été complètement résolu. Il reste du travail à accomplir.

La caution peut être déclarée excusable. Cette mesure ne nous satisfait pas car elle peut avoir un effet néfaste sur le marché du crédit. De surcroît, il existe une possibilité de contourner la caution. Cette matière devrait être réglée dans le contexte plus vaste du cautionnement et des garanties. Je m'interroge également sur la constitutionnalité de la mesure car si la caution d'un failli serait excusable, celle d'un créancier ordinaire ne le serait pas.

Cette loi constitue un pas de plus vers le traitement rapide et humain des faillites. (Applaudissements)

[02.05] **Marc Verwilghen**, ministre (en néerlandais): En 1996 et 1997, la législation sur les faillites et la loi sur le concordat judiciaire ont été réformées à l'issue de longues discussions. Cette deuxième manche doit nous permettre d'affiner la législation après avoir procédé à son évaluation. Certains parlent avec condescendance d'une loi de réparation mais je leur en laisse la responsabilité.

(En français) Je veux souligner la bonne atmosphère qui régnait en commission. J'espère bénéficier du même soutien lors du débat sur le concordat judiciaire.

(En néerlandais) La faillite devait être traitée avec plus d'humanité la liquidation devait s'opérer avec davantage de souplesse. Ces deux objectifs sont atteints.

Ik meen niet dat de borgstelling uit familiale kring moet onderscheiden worden van de professionele borgstelling.

Wat de Deposito- en Consignatiekas betreft, heeft men een beslissing genomen. Ik respecteer die keuze. Ik hoop dat dezelfde positieve houding zal worden aangenomen bij de besprekingen ter verfijning van de wet op het gerechtelijk akkoord. *(Applaus)*

De algemene bespreking is gesloten.

Bespreking van de artikelen

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) (1132/14)

Het wetsontwerp telt 37 artikelen.

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997, het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van vennootschappen".

Er werden geen amendementen ingediend.

De artikelen 1 tot 37 worden artikel per artikel aangenomen.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

De vergadering wordt gesloten om 21.20 uur.

Volgende vergadering donderdag 19 juli 2001 om 14.15 uur.

A mon estime, il ne faut pas établir de distinction entre le cautionnement au sein du cercle familial et le cautionnement professionnel.

En ce qui concerne la caisse des dépôts et consignations, une décision a été prise. Je respecte le choix qui a été fait. J'espère que cette attitude positive sera également adoptée lors des discussions relatives aux précisions qui devront être apportées à la loi sur le concordat judiciaire. *(Applaudissements)*

La discussion générale est close.

Discussion des articles

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) (1132/14)

Le projet de loi compte 37 articles.

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites, le Code judiciaire et le Code des sociétés".

Aucun amendement n'a été déposé.

Les articles 1 à 37 sont adoptés article par article.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

La séance est levée à 21.20 heures.

Prochaine séance le jeudi 19 juillet 2001 à 14.15 heures.